

Megjelenik a' tarsalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasnap és csütörtökön. Először a' szerkesztő kiadó tulajdonosnál az utca 453dik sz. alatti Trattner-károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más földi tartományokba kívánatos példányok iránt csupán a' bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a' megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésnek főlvetetik 's pontosan közöltetik.

F OGLALAT: Magyar-és Erdélyország (kinevezések 's meg-tiszteltetések; özv. gr. Teleki Lászlóné; Országgy. köz-lemény; 112d. és 113d. fördi ülésben a' városi bekebelezés iránti tanácskozás részletei; 164, 165 és 166 ker. ülések-ben a' háziadó-tárgyalásra országgy. választmányt kikül-detni határoznak a' Rdek minden utasítás nélkül, mi az or-szágos ülésben is megállapított szerkezet-változtatás nél-kül; Szathmár vgye közgyűlése márt. 4-7ig a' kir. leirat, 's haza jött követ panaszügyében folyt tanácskozás és hatá-rozat; Bars megye két rendű közgyűlése; Krasznamegyei közgyűlés tárgyai; az aradi víz és tűz által károsultak gyá-molittatása ügyében; pesti lövészverseny rend 1844re.

Spanyolország (udvari hírek, Kriszszina özvegy királyné spanyol határon; Alicante és Cartagena)

Anglia (eljárás 's munkás ig a' felsőházban; az irlandi vita előleges eredménye)

Franciaország (a' ministerség ellen új vihar készülö-ben; Algiri új haditerv)

Oroszország (Nagy hadi készülétek a' cserkeszek ellen; a' kath. papság díjaztatására egy millió özüst rubel elfoglalt ingatlan jószágai helyett.)

Ertesítő.

Magyarország és Erdély.

Ös. 's apost. kir. Fels. Kukuljevich Antal a' zágrábi iskolai kerület főigazgatóját nyugalmazni helyébe pedig Schrott József szendrői püspököt kinevezni, Kiss Pál nagyváradi diak szertartásu kanonokot királyhelyi bold. szüz czimzetes apátságával díszíteni, a' horv. országi főorvosi hivatalt Praunsberger Elek Körös megyei orvosra ruházni, végre Mezey János kir. kincstári fogalmazót titoknokká nevezni k. méltóztatott. A' szomolnokai felügyelő-rökhivatali pénztárnokságra Ott Károly bányakönyvviteli számadó tisztet neveztetett ki.

Ismét eltűnt egy első ragyogásu gyöngye nemzeti hőlgykoszorúknak! f. márt. 12kén ugyanis reggeli negyedfél órakor özv. széki Teleki Lászlóné báró Mészáros Johanna nyolcz hónapig tartott súlyos beteg-ség után mellvízkórban élete 61dik évében Pesten jobb-létre szenderült. Tetemei f. hó 15kén Nógrád megyében Szarvokon tetetnek a' családi sírholtba, a' gyászszünetet pedig f. hó 24kén a' pesti helyvévallásuk egyházában fog tartatni. Az ország és birodalom szerte köztiszteletben álló magas tulajdonu hölgyet, példás anyát 's páratlan emberbarátot nemcsak díszös 's ritka jelességű gyermekei: József Erdélyország kormányzója, Adam es. k. huszárezredes, Samu dunamelléki kerület h. v. egyh. fő-gondnok, László és Augusta (Degenfeld Otto grófné) hanem a' legfensőbb körű 's polezuaktól kezdve a' leg-szegényebb viskóbeliekig színtelennül 's méltán keser-gik. O vala t. i. a' pesti jótékony asszonyegyesület minden ápoló 's munkálatu intézetágának ugyszólván ala-pítója és számos éven általannak a' ns város felügyelési gondjaira bizatásaiq sajátjából tömérdek ezer forint 's majdnem feláldoztával fenartó gyámola 's azért míg a' va-lódi hölgy és emberbarát érdem méltatást lel a' nap alatt, özv. Teleki László grófné neve 's jótételei nem fognak el-ernyedni hazánk főleg Pest városa emberiségéi évköny-veiben.

Országgyűlési közlemény.

112dik orsz. ülés a' nm. Fő-RRknél márt. 4kén. A' városrendezési ügyben szövvényes tanácskozások után, mellyek közt újabb szerkesztési indítvány is té-tetett, végre csakugyan a' bekebelezés definitívjának szük-sége általánosan elismertetvén, az a' RR. munkála-tának 21§ értelmé szerint fog vétetni 's e' szerint az il-lelő szakasz szerkesztetni. Átmenvén aztán az illy ér-telmű bekebelezés részletestagladása iránti discussiókba, néhány előadás után a' fens. nádor azok folytatását jö-vő ülésre tűzte ki, főleg három főkérdést kijelölve: 1) Milly esetekben történjék a' bekebelezés? 2) Melly uton szorgalmaztassék? 3) Milly módon vitessék véghez? Ez ülés fölvéle b. 's tiszta-vidéki főisp. helyettes követ-kező beszédében poutosulnak össze a' fenérintett újabb szerkesztési indítvány nyalagylt. „Hogy a' szönyegenlevő bekebelezési kérdésre nézve némi összefüggésben 's ért-hetőleg adhassam elő véleményemet, szükségesnek tar-tom a' következőket bocsatni előre. Miután a' bekebe-lezések által a' város birtoka öregbedni fog, 's mi már a' bekebelezés fölötti tanácskozunk, azt kell föltennem, hogy birtokszerezési joga a' városoknak ezen rendszeres mun-kálatban nem fog úgy megszorittatni, miszerint legalább a' határokon 's területeken belül fekvő kiváltságos bir-tokokat sajátjokká ne tetheték. Továbbá részint a' do-log természetéből, részint abból, miszerint a' FÖRR. a' városi terület nevezete alatt azon tért kívánják értetni,

melly a' város határin belül fekszik, 's mellyen a' vá-rost hatósága gyakoroltatik, azt következtetem, hogy előbbutóbb el fog, el kell határozatni mikép a' város határin belül fekvő, bármi nevű kiváltságos birtokok is a' város hatósága alatt állnak. E' két dologbul világos előttem, hogy arra, miszerint a' városok magányo s megvehessék a' hazánkban fekvő kiváltságos birtokon kat, épen olly kevésbé szükséges egy, külön bekebe-lezési törvény, mint arra, hogy törvényhatóságukat gyá-korolhassák azokon. Még azt sem ismértem el, hogy a' végből lehetne illy bekebelezési törvényre szükség, hogy a' város ennek erejével szoríthasson bárkit is az, 1836: 25ki kisajátításról szóló törvényezikben meg-határozott eseteken 's módon kívül, akarata ellen válni meg a' város határában fekvő kiváltságos birtoktól. Nem pedig azért, mert kisajátítási törvény olly általá-nyosságban, mint azt a' t. RR. javasolják, miszerint annak azonnal működnie kellene, mihelyt „a' beligaz-gatási tekintet“ azt igéylené, nem fér össze a' birtoki szentség eszméjével; a' kisajátítási törvény csak egyes, határozottan kijelölhető esetek fölötti rendelkezhetik; már pedig kérdem: a' beligazgatásnak képzelheti vagy ne-vezheti e' meg valaki csak egy olly esetét is, mellyre nézve az 1836: 25 kisajátítási törvénynek, különben is alatta állván honunkban minden talpalattnyi föld, 's a' város hatóságát az előre bocsatottak szerint különben is már egyformán kivétel nélkül gyakorolván egész ha-tárában, mellyre nézve mondom, még az lenne szük-séges, hogy a' város határában belül fekvő, kiváltságos birtokok tulajdonosi kényszerítettessenek sajátjuk eladá-sára? Ha pedig beligazgatási tekintet nem forog többé fén, akkor a' birtok, a' vagyon szentsége, 's annak sért-hetlensége nagyobb figyelmet érdemel előttem, mint a' város hasznának 's kény e l m e i n e k előmozdítása, mit a' z o n b a n, mint főlebb e m l i t é m, m a g á n y a l k u utján mégis elérhet, p e d i g m i n d e n előle-ges bekebelezési törvény nélkül is. Felfogásom szerint tehát a' bekebelezés sem magányo s közfeljárásu uton nem történhetik meg; nem az első, mert a' magányutu birtokszerezés, míg élő törvényink fenállnak, a' javak természetét a' kérdéses esetekben nem változtathatja meg; a' másoknak pedig nem tudom olly lehető esetét képzelni, mellyről vagy nem rendelkezének kisajátítási tör-vényink, vagy a' mellynél nagyobb tekintet nem ér-demlene a' birtoki sérthetlenség előttem. Következőleg én csak egy módját ismerem a' bekebelezésnek, 's ez annak törvény utján végrehajtása; de ennek is csak egy esetben, t. i. a' megtörtént magányalku után adnék hely-et. Gyakorlatilag ugyanis én így veszem fel a' dolgot: Egy város területén fekszik valamely kiváltságos tér, a' város azt mondja: én e' tért megveszem, de nem azért, hogy azon hatóságom gyakorolhassam; mert hisz erre már törvény jogosított fel, de hogy ez által kir. haszon-vételeimet neveljem, a' rajta lakó zselléreknek hasznu-kat vegyem 's b. 's mind erre nem szükséges a' bekebe-lezés; de ha úgy gondolkozik tovább a' város, hogy biz én restellem azt, hogy ezen magam, noha némileg mégis csak elkülönözt, birtoktól subsidiumot a' megye pénz-tárába fizessek, aztán nem is tudhatom, a' successor vagy fiscus nem perlik e' azt ki kezemből, végre csak job-ban is szeretném, mikép lenne már egész határom, egész területem városi természetű birtok; csak ez esetben hi-szem én, hogy lehet a' bekebelezésnek helye, mi pedig természetesen nem máskép, mint törvény utján történ-hetik meg. Mikint fog az illy bekebelezés idővel egyes esetekben végrehajthatatni, az nagy részben egyéb dol-gaink állásának kifejlődésétől is függ. Ha a' fiscus suc-cessiója, az ösiség egész épségükben maradnak fen, 's nem módosittatnak, a' kiváltságos helyek ezentul is e-gészen adómentesek maradnak: bizonyosan több nehé-zséggel lesz a' dolog összekötötte, mint ha netalán e' kérdések is lassankint az idő kívánata szerint lennének eldöntendők. Ezek után reményltem, meg fogok már értetni, ha azt mondom, hogy miattam ezen egész tárgy kimaradhatott volna a' városok elrendezési tervéből; magában következik azokbul továbbá az is, hogy a' t. RR. javaslatát, kik 3 utjáról szólnak a' bekebelezésnek, nem pártolhatom; de természetes még az is, miszerint más szerkezetet ohajtanék, mint m. báró E., mert ab-ban ugyan én is megegyeztem, hogy a' bekebelezés csak törvény utján történhessék; ámde azt is ohajtanám vi-

lágosan kifejeztetni, hogy csak a' már magányuton meg-szerzett vagyon kebleztessék be, de főkép nem fogadha-tom pedig el báró E. szerkezeze 2dik részét, miután e' szerint a' bekebelezés a' város szomszédságában fekvő térre is kiterjedhet. Már pedig valamint én is megegye-zem, hogy a' városok szerkezési joga meg ne szorit-tassék annyira, hogy a' határaikon belül fekvő kivált-ságos helyeket meg ne vásárolhassák: ugy azt külebb terjesztési szükség esetén előszámlálható számos okaim-nál fogva nem kívánám, 's azt is hiszem, hogy mielőtt arról tanácskozunk: vajjon lehet-e az illyen, a' városok szomszédságában fekvő térek bekebelezését megenged-ni, azt kell elhatározunk, vajjon a' városok birtokszerezési joga kiterjedhet-e ennyire? E' részben tehát felfüg-gesztem még most véleményemet, hanem röviden oda nyilatkozom, miszerint a' szönyegen levő bekebelezési t. czikket: a) Csupán a' város határában levő kiváltságos helyekre kívánom szoríttatni. b) Ki kívánom mondatni, hogy a' bekebelezés csak törvény utján mehessen végbe. c) Hogy még a' törvény is csak a' megtörtént magány-alku után, 's a' város kívánására rendelkezesse el a' be-kebelezést. Ennyit mondani ki e' helyen, jelen körülmé-nyink közt, gondolom, elég lenne; mert már főlebb meg-mutattam, mikép birtokszerezésre, hatóság-gyakorlás-ra nem szükség a' bekebelezés; a' város haszna 's ké-nyelme pedig nem elég tekintet egy birtok- veszélyez-tető 's kényszerítő törvény hozatalára; ellenben egy, az én itt kifejtett eszmém szerint szerkesztendő törvény által mégis lenne a' városnak módja, habár csak, ezen közállományilag véve mellékes tekintetekből is bekeb-leztetni a' kiváltságos helyeket. És én ebben megnyu-godnám, ha azonban mint látszik, az nyugtatja meg a' többséget, hogy kárpótlásról is tétessék a' törvényben említés, részemről, csak hogy már egyszer céltz érjünk e' tárgyban, azt sem ellenzem 's ám fejeztessék akkor ki a' gróf A. indítványa szerint, mikép az illy bekeb-lezések a' magányjogok kímélete mellett, mindig a' törv.-hatóságok közt jámadható kérdések kiegyenlítésével is történjenek meg, 's ekkor legjobb lenne a' gróf A. ál-tal javasolt szerkezetet módosítani, mi egy kis bővítés-sel 's némelly kihagyással kívánatomnak legalább meg-felelne. Kihagynám mindenek előtt abból a' közszükség tekintetének említését, melly alatt ugy hiszem, a' város közszükségit érti az indítványzó gróf; kihagynám pedig azért, mivel a' bekebelezést, mit természetesen a' ki-sajátításnak kell megelőzni azon esetekben, hol valaki birtoktól megválni nem akarna, illy általános kife-jezés alá vetni nem ohajtanám, de nem is hiszem, hogy illy értelemben vett közszükség elég okul szolgálhasson a' kisajátításra, ha pedig e' kifejezés alatt a' közállo-mány szükségét értené netalán az indítványzó gróf, ar-ról ugyis rendelkezett már az 1836: 25. t. cz.; épen ugy fölöslegnek látom e' tcziknek a' javasolt szerkezet végén megemlítését is, a' mennyiben magában értődik, hogy ennek a' város minden lehető kiváltságos része alá van vetve; e' szavak pedig: „mellyekben törv. hatóságot eddig nem gyakorolhattok“, szintugy fölöslegesek, 's a' magában ugy is értett dolog felvilágosítására mit sem szolgálnak, e' szöcskát — csak — szintugy bátor vol-nék, mint elmellőzhető, 's mint törvényi szerkezetben nem kívánatos kihagyatni; hozzá tenném ellenben mind ezek kihagyatása mellett azon általam pártolt eszmét, hogy bekebelezésnek csak az előleg magányi uton már megszerzett birtokra nézve lehessen helye, ugy hogy ekkor a' szerkezet következőkép módosittatnék: „A' vá-roso határában foglalt 's általa magányuton megszerzett kiváltságos térek az illető t. hatóságok közt kiegyenli-tés és magányjogi kárpótlás mellett törvény által be-kebelezethetnek, melly törvénynek az lenne eszméje, hogy a' bekebelezésnek törvény utján mindannyiszor len-ne helye, midőn valamely város határában fekvő kivált-ságos tér magányalku utján megvevén, annak bekeb-leztetését a' t. hozótestületnél szorgalmazná, 's ez ké-pes lenne a' t. hatóságok közt létehető kérdések ki-egyenlítése mellett azokat is kármentesítettetni, kik ne-talán az illy bekebelezés által magokat jogaikban méltán sértve éreznék.

164d. ker. ülésb. márt. 4kén elnökök: Fiáth Fe-rencz Fejér és Bárczay Mihály Abauj megyék követei; jegyző Szentkirályi Móricz; naplővivő: Zákó István; sző-nyegre tűzött tárgy a' háziadó kérdése. Első szólt fel

onkint
Guizot
are ki-
si terv
újabb
ington
táncz-
z csa-
otvány
ladnak
k meg-
vallást
a' pol-
ép szí-
ok sze-
valának
vik be-
misze-
tekin-
ésűsán
t tön az
Lyons
edig az
otrány
azt elő.
szóval
álya is.
és, ugy
ejezve,
A' gö-
anczia-
e, hogy
külöld-
nak még
hogy az
nyerje.
— kü-
pítési-
águkat,
kat, és
gban di-
kéletes
i, 's e-
nyokkal
ország-
a' fen
benyuj-
a' szük-
nyújtott
stethet-
főigaz-
9dikén
3-3
öl ezen-
ádi kam.
i díjjal,
or, 8)
zs. mérő
i szalma
mellett,
szekőve
atalt el-
modási-
hogy a'
agy illir
's gaz-
tekkel is
márt. vé-
ghoz be-
i. 3-3
rtve.
Kukoricza.
70-72
82-92
— 35
— 34
— 30
46-60
26-30
100 1/2,
3. Eszter-

B. vgye követe, 's kimerítő velős előadásában a' teher-
viselés egyenlősége elvét 's elfogadtatása s z ü k s é g é t
minden oldalról fejtegetvén, minthogy ez még sem muni-
cipalitási viták sem hírlapi közlések által illőn kifejtve
nem volt: orsz. választmány kiküldetését indítványzá,
melly a' háziadó hovatfordítása, milly kules szerinti ki-
vetése, minő rovatok szerinti elosztása, mimódoni keze-
lése 'stb. iránt kimerítő véleményt adjon. Mai Társalko-
dónkban közölt jeles előadását az adóügyre nézve több
pártoló vélemény-nyilatkozat követé. Egyik szónok kü-
lönösen az adózási elv üdvös létét azon szempontbul ve-
vé föl, hogy a' haza egész jövőnd virágzása általa idéz-
tetik elő, azon a' gyermekekkel is idején korán tanultat-
ni szokott alapigazság szerint: ki mint vet, úgy arat; 's
ha volna is törvény, melly azt parancsolná, hogy a' ne-
mes ne fizessen: Verböczy definitiója szerint, ki azt mon-
ja: „lex sit justa et honesta“ azon törvénynél fonákabb,
kevésbé igazságos 's kevésbé becsületes nem v o l n a.
Mátyás királyt, ugymond, azért hirdette a' nép igazsá-
gosnak, mert a' teherviselési egyenlőség elvét követte,
's azért támadott halála után ama példabeszéd, hogy „o-
da az igazság,“ mivel azon elv Ulászló korában megvál-
tozott. Az előbbi szónok állításával több rokon nézet el-
mondása után, érzelme lánghevében fölhívá szónok az
ősz szüléket, hogy midőn utolsó áldásukat adják gyer-
mekeikre, ezt csak az adózás elvállalásának föltétele a-
latt tegyék; fölhívá az egyháziakat, hogy középszázad-
beli hatalmak példájára tagadják ki azokat a' társaság-
bul, kik adózni nem akarnak; 's fölhívá a' haza leányit,
hogy csak olyanokat boldogítsanak szerelmökkel, kik
az adózás elvétől nem idegenek 'stb. A' k ö v e t k e z v e
szinte pártolólág felszólt tagok egyike főleg status-
gazdasági, kereskedelmi 's pénzügy-állapoti szempont-
bul védelmezte az adózás elvét, számos adattal bizonyít-
va, hogy a' nélkül napról napra súlyosabban nehezedik
ránk a' köz- elszegényülés. Szóltak még többen is, ré-
szint az általános teherviselés elvét, részint a' házia-
dót, részint egy orsz. pénztár föllállításához járulást pár-
tolólág, 's egyet kivéve a' b-i indítvány elfogadásához
is járulva. Ülés vége felé azonban egyik szónok előadá-
sát megelőzte zajt egy harsány füttyentés hasítá ke-
resztül, mi mind az elnökségnek, mind különösen egy ve-
zértagnak komoly fölszólalását 's a' hallgatóságához in-
tézett rendre utasítását vonta maga után. — A' b-i in-
dítvány elfogadtatásának végzésül kimondását számosan
sürgették, de a' szólásra számosan följegyzettek miatt
másnapra kelle halasztani a' tanácskozást.

165d. ker. ülésben mart. 5kén. Az adóügy iránti
tanácskozást folytatva elsőben felszólt követ a' b-i
indítványt pártolá azon reményben, hogy ez elfogadtatik,
bővebb fejtegetés behocsátkozás nélkül utasítását
terjesztvén elő, melly az indítvánnyal összhangzásban áll.
Utána a' ker. jegyző világosítá föl a' tegnapi előadások
nyomán B. megye követe indítványának irányzatát, mi-
szerint ez csupán oda céloz, hogy a' vélemények előre
lefoglalása, vagy közteherviselés elvének akár el-akár
el nem-fogadólág kimondása nélkül, orsz. választmány
neveztesék, melly minden viszonyt 's a' közköltések
viselésire szolgáló módokat tekintetbe véve, az e' rész-
ben elágzó vélemények központosíthatása végett javas-
lati véleményt terjesszen elő. Ez nem ellenkezik semmi-
féle utasítással; mert bármit javasoljon is a' választ-
mány, a' követektől függ, utasításuk szerint azt elfogadni
vagy visszavetni. Ennél fogvást ő egy üzeneti szerkezetet
is készített, mellyben a' főRRek a' mondott orsz. választ-
mányhoz járulásra lennének fölszólitandók. Ez üzeneti
szerkezetjavaslat fölolvastatása után S. megye követe e-
melt szót, kijelentvén utasítása értelmében, hogy sem há-
zi, sem bármiféle más örökre elvállalandó adó vagy te-
her megállapításához nem járulhat, sőt azt határozottan
ellenzi. A' mennyiben tehát a' b-i indítvány tovább nem
terjed, mint — hogy a' közköltések viselésire új for-
rások kerestessenek, mivel már a' nép több terhet meg
nem bír, 's ezen forrásoknak az újabb szükségek kijelö-
lése, 's ezek pótlásának mimódoni eszközlése iránt vé-
lemény terjesztessék elő: így ahoz ő is járulhat, mert
meg van győződve, hogy ha Horác parasztja szerint azt
várjuk, míg a' víz lefoly, 's mellette semmit nem teszünk,
jelen zavart állapotunkból ki nem bonyolodhatunk. Más
szólok az üzenetben világosan kifejeztetni ohajták: hogy
a' háziadó elvállalása többségre nem találván, más mó-
dokról kellett a' RRnek gondoskodniok, 's ezek kikere-
sése 's javaslati előterjesztése végett láták szükséges-
nek az orsz. választmányt kiküldeni, föltűnő dolognak
állítván egyébiránt, hogy az üzeneti szerkezetjavaslat
előbb elkészítettetett, mintsem még az indítvány sorsa el-
határozottatott 's ez iránt a' végzés kijelentetett volna. K.
megye követe szót emelt különösen azok nyilatkozati
ellen, kik a' házi adó ügyét pártolván, az ellene nyilat-

kozókat azon váddal illették, mintha ezek a' haza föl-
virágzására ezéző semmiféle költségekben részt venni nem
akarnának; holott ezt egy megyéről sem mondhatni. A'
különbség csupán abban áll, hogy az eddigi közszüksé-
geknek meg voltak a' magok forrásai; mert eleink elég
státusgondossággal a' közkiadások minden ágaira ele-
jeltek ki forrásokat, jövedelmeket; mivel pedig közelebb
időkben a' régi szükségekhez újak is járultak, szükség a'
nemzetnek új forrásokra gondoskodni 's ha az indítvány
csak ezek fölkeresését 's mimódoni használatbavételét
tárgyozólág javasol kiküldetni orsz. választmányt, 's ha
világosan kijelentetik, hogy ennek munkálata annak ide-
jén, mielőtt tanácskozásba vétetnék, a' küldökek ele-
ve közöltetni fog, jelenleg pedig semmiféle állandó te-
her-vállalási elv ki nem mondatik, részéről sem ellenzi
az indítvány-elfogadást. Köv. B. m. követe szólt föl, u-
tasítása szerint szinte a' háziadó elvállalása ellen, alapos
részletességben bonczolgatva mind azon okot 's körülmé-
nyeket, mik a' háziadó elvállalását szükségképp akad-
ályozzák, mellyek megszüntetését azonban a' választ-
mányi munkálattól nagyrésztben reményli, mellynek, o-
hajtása szerint egyszersmind hazánkegész pénzügyi-ál-
lapotjára ki kell terjeszkedni. 'S ezért ohajtaná, hogy a'
kiküldetni szándéklott orsz. választmány a' közelebb
országgyűlést megelőzendő időkben ülne össze; mi-
vel azonban mások előadásából úgy értette, hogy az orsz.
választmány haladéktalanul összejön 's munkálatait
még ez országgyűlésnek, 's pedig minelőbb terjessze
elibe: az indítványhoz, S. és K. megyék kijelentett föl-
tételi mellett, illy értelemben is járul. Utána ismét több
szólt részint a' napirendre tűzött háziadó, részint a' b-i
indítvány, részint a' fölolvastott üzeneti szerkezetjavas-
lat mellett vagy ellen, föltételeken vagy föltétel nélkül;
's minthogy az előadásokba előbbi szónokok állításainak
czáfolatai is vegyültek: a' tanácskozás iránya nagyon
elágzott. A' kedélyek izgalmasbakká kezdének válni, 's
egyik rész a' közteherviselés elfogadása elvét, másik a'
háziadó kérdése elvetését sürgette az üzenetben kife-
jeztetni, határozottságot, világosságot kívánva, 's ellene-
ve minden manoeuvreirozást; mert találkozhattának, kik
az ügy illy módoni elintézését annak nevezhetnék 's ez
csak ártalmas következtetéseket vonhatna maga után a'
megyékben. Ezekre azonban válaszul adaték, hogy itt
semmiféle manoeuvreirozás nincs 's hogy a' b-i indít-
vány épen a' legbiztosb utarra, hogy minden vélemény
's utasítási eljárás központosíttassék, egy uttal pedig az
ügy is mentve legyen az elhalasztás által, a' küldök to-
vábbi rendelkezése alá levén terjesztendő az orsz. vá-
lasztmány elkészülendő munkálata. Az indítvány-
követ ujlág felszólt, 's föbb vonalmban a' Rdek emlé-
kezetébe visszaidéztvén tegnapi előadását, 's ennek foly-
tában tett indítványát, ügyekezett meggyőzni az illető ta-
gokat arról, hogy indítványában sem a' háziadó, sem az
általános adó mostani elvállalásának elve nem foglal-
tatik, 's annak szellemében egyszersmind egy üzeneti
szerkezetjavaslatot olvasott föl. Egy pár kö z b e j ö t t
czáfoló kitérítés után S. megye követe kérdezé: miről
foly tulajdonképp itt a' tanácskozás? mert irányát kitalálni
bajos. A' háziadóról? az általános adóról? a' b-i in-
dítványról? vagy a' javasolt üzeneti szerkezetekről? Ő
azt hiszi, hogy a' b-i indítványról, melly épen a' két el-
lenvéleményt akarja egyesíteni úgy, hogy az adó-elvállal-
ás elvének sem megbukása, sem elfogadása ki nem mon-
datván, mivel az ügy még kellőképp fölvilágosítva, tisztá-
tába hozva nincs: a' nemzet előtt ennek eszközlése vé-
gét készitendő véleményadásra küldessék ki orsz. vá-
lasztmány, minden elibe szabadó elv vagy utasítás nél-
kül; 's így a' b-i indítványt bárki által elfogadhatónak
véli. Illy értelemben később egy üzeneti szerkezetjavas-
latot is terjesztett elő; minthogy azonban az idő későre
haladt, most csak az indítvány fölött sürgették határo-
zás; 's miután a' nagyobb rész úgy nyilatkozott, hogy
azt S. és K. megyék föltételei mellett, különösen pedig
azon kikötéssel, hogy az orsz. választmány minden ve-
zérely nélkül küldessék ki, mint ez már a' népnevelés,
ösíség stb. tárgyában is történt kerületileg, elfogadni
készsé: az elnökség a' végzést ez értelemben a' jegyző ál-
tal szerkesztett üzenet lényegére is terjedőleg, kimon-
dotta 's az ülés eloszlott.

113d. orsz. ülésben a' m. Főrknél mart. 5én, a'
fens. elnök által mult ülésben kitűzött három kérdés ké-
pezé a' tanácskozási anyagot. Egy gr. megnyitván a' vi-
tatózásokat, előadá, hogy miután a' bekeblzés eszmé-
je már mult ülésben elhatározottatott, ezen definitio azt
hozza magával, hogy a' bekeblzés csak köz szükség es-
etén történnék, mert tulajdon jogában bárkit megszo-
ritni csak ez esetben lehet; köz szükség alatt azonban
nem az értetik, mi egyedül a' város kényelméhez tarto-
zik. Hogy pedig a' kérdések elsejétt. i. milly esetekben

legyen helye a' bekeblzésnek, kellőképen el lehessen
dönteni, szükségesnek véli, hogy előbb a' 2dik kérdés,
azaz: milly uton legyen véghez viendő, hozassék tisztá-
ba; 's ha ez csak a' törvényhozás útján találtatnék elha-
tározandónak, mi a' szónoknak is véleménye, úgy a' köz
szükségnek minden b ö v e b b definitiója szükségtelemné
válnék, mert annak elismerése egyedül a' t. hozás böl-
ceségétől függne. Azért törvényben nem kellene mást
mondani, mint azt, hogy a' bekeblzés csak köz szükség
esetén 's t. hozás útján történnék meg. Ez elfogadtat-
ván a' bekeblzés módjáról sem volna szükség különö-
sen rendelkezni, ez is a' t. hozás belátásának hagyatván
fen; helye pedig semmi esetre ne lehessen a' bekebl-
zésnek a' nélkül, hogy az illető t. hatóságok közti kie-
gyenlítés azt meg nem előzte, 's minden esetre csak a'
tulajdon szentségének fentartása mellett. Ez a' kárpót-
lást szükségképpen föltételezi, 's ha ez e' helyen fog ki-
mondani, az illetők megnyugtatására szolgál. Ismét-
lé ezután tegnapi indítványát, melly s z e r i p t a' rendi
szerkesztésnek 9. egész 20ki szakaszai összehuzva két
§§ban a' bekeblzésről csak ezek mondatnának: „Bekebl-
zés. 5. §. A' város határában befoglalt olly telkek,
mellyek területéhez nem tartoznak, köz szükség tekin-
tetéből abba bekeblztethetnek.“ „6. §. A' bekeblzés,
közterhek tekintetében az illető t. hatóságok közti igaz-
ságos kiegyenlítés alapján, magányjogi tekintetben pe-
dig mindennemű kárpótlás mellett, vagy körülmények-
hez képest az 1836. 25. törvényben megszabott kisa-
jácítás útján csak törvény által eszközöltethetik.“ E' t.-
javaslat legott ledictáltván, egy báró több tekintetből
ellene nyilatkozott; névszerint a' „város határában be-
foglalt“ szavakat, mint a' többség által még el nem fo-
gadott megszorítást, kihagyatni kívánta, miután eziránt
tán ellenkezőleg nyilatkoztak a' többség. Miért is meg-
állapodni a' város határi közt? miért nem terjeszteni a'
bekeblzést a' szomszéd térekre is? Hisz a' most felol-
vasott javaslat szerint az csak köz szükség esetén tör-
ténhetik meg, 's így szükségén kívül még magában a'
város területében sem lehetne helye; ha pedig megvan
a' köz szükség, akkor azon körülmény se tartóztatson
fen, hogy a' bekeblzendő tér nem a' város területében,
hanem határan kívül fekszik. Mitől is lehetne félni? A'
város végtelen kiterjedésétől? Ez csak akkor történ-
hetné meg, ha a' bekeblzés egyesekre hagyatnék; de a'
t. hozásról nem tehetni fel, hogy szükség nélkül rendel-
je meg a' bekeblzést, hol pedig szükség létezik, ott an-
nak pótlásáról gondoskodni kell. Az indítványzó gr. a'
szomszéd határok bekeblzési kérdését szorosan nem
ide, hanem inkább a' városok hatósága és szerkezeti
joga körüli intézkedéshez tartozónak ítélte. Itt ez igen
messze vinne, 's az aviticitás és fiscalitás kérdéseibe ok
nélkül vágná. Egy báró 's főisp. helyettes a' köz szük-
ség egyetlenjét esetét sem tudta, felszólitván a' gyüle-
ket tagjait: mondanák meg neki a' közszükségnek illy
esetét. Ő a' kárpótlás megemlítését is fölöslegnek vélte,
mivel a' bekeblzést csak nehezítné, sőt létesíthetlenné
tenné; sem a' maradék, sem a' fiscus annyit tekintet nem
érdemel, hogy ezek kárpótlásától kellene a' bekeblzést
föltételezni; hiszen a' fiscus már nota esetében is meg-
szorítottatott előbbi jogaiban a' t. hozás által. Így t e h á t
mind a' köz szükség, mind a' kárpótlás hagyassék ki a'
szerkezetből, nehogy ez által a' jövő t. hozás kezei meg-
köttessenek. Felvilágosításul adaték a' bárónak egy fő-
ispán által, hogy a' közszükség által teljességgel nem az
egész hazát illető közszükség, mint egy orsz. köz csapás
értetik, hanem csak magának a' városnak szüksége, köz-
igazgatási, rendőri 's gazdasági tekintetben, nem pedig
egyedül kényelmi szempontból. Ezt specifice megnevezi
ni nehéz, 's épen ezért a' t. hozás bölcseségére volna meg-
ítéltetése bizatandó. A' kül határok bekeblzése iránt a'
mítéttel igen nagyszerűnek ítélte, h a s o n l ó n a k ahoz,
melly a' börtönrendszernél hozatott javaslatba. Jelenleg
csak a' város területére nézve a' történnék a' határozat,
majd ha a' jövő t. hozás azt a' kül határokra is kiterjesz-
tendőnek tartandja, szabadságában leend azt megren-
delni. Ő az 1836. 25. tcz. kihagyatását kívánja, mert ha
annak esete fordul elő, a' kisaajácítás úgy ama törvény e-
rejlénél fogva történnék 's így fölösleg arról itt rendel-
kezni. Hallattak e' tárgyról legkülönbemű nézetek. Egy
gróf némelly városok területének szerfeletti kiterjedé-
sére utalt, melly némelly vármegyét is felülhaladja. A'
városi határok szűke miatt még soha panasz nem halla-
tott; csak mostani területükben legyen jó közigazgatás,
virágozzék a' műipar; kiterjesztés nem szükséges, melly
egyébiránt i s azon veszélyes mütékre emlékeztetne,
hol jobbról balról az eleven husba kell vágni. Kívánja
kimondani az eseteket, mellyekben, nem sikerülvén az
előleges magányegyezés, az bekeblzés útján mondassék
ki. Némellyek az eseteket meg kívánták nevezni, mások

nem; a kárpótlás leginkább a maradék tekinetéből mondatott megemlítendőnek; ezzel nyugtatnak meg azok, kik az aviticitás kérdését pártolják. Egy gr.nak, ki az e tárgy tanácskozásokat a forró kását körüljáró macskához hasonlítja, egy báró's tiszta-vidéki főisp. helyettes felelé, hogy ő viszont nem szeretne macskát zsákban vásárolni. Miután e fontos kérdés felett a gyülekezet majd minden tagja véleményét nyilatkoztatta, végre a fens. elnök a végzést mondá ki, hogy gróf A. indítványa elfogadtatik. Felolvasatott azután a 24. §., melyet egy gr. a mostani határozat után már szükségtelennek vélt, de a mely egy országnagy javaslatára az előbbi két szakasz következményeül meghagyatott A' 22. §., némelyektől főlölegnek találván, a többség által változtatlanul meghagyatott. A kikeblezés (23—30 §.) egy gr. indítványára szintugy mint a kikeblezésnél történt, ugyanazon szavakkal fog definiáltatni. A 32dik §. körül még többféle észrevétel történt, leginkább a subsidionalis pénztár tekintetéből, de végre még is meghagyatott; ellenben a 33. 34. és 35. §§at némelyek megváltoztatni, némelyek kihagyatni kívánták, 's ez utóbbi csakugyan el is fogadtatott. —

144dik orsz. ülésben a' m. FÖRRknél mart. 6-kán folytatván a' sz. kir. városok elrendezése, a' rendi munkálat 36—42. §§. meghagyattak. A' 43. §-nál egy gróf és főispáni helyettes azt kívánta, hogy miután a' telepedő a' városba személy- 's vagyonbiztosítást 's egyéb kedvezéseket élvez, nehogy ezen jótétemények érdemtelenségre pazaroltassanak, a' letelepülésből mindazokat kikell szorítani, kik jó viseletüket 's keresetmódraik képességüket bemutatni nem tudják. Ezen kívánatot egy báró ellenzé, részint mivel ezt a' vidékiekre is ki kellene terjeszteni, hacsak azokat a' város otllétük 364dik napján ki nem üzné; de a' jó magaviselet definitiója sem bizonyos, miután egy helyütt talán már azt is rossz magaviseletének tarthatnák, ki egyszer leissza magát, míg másutt eziránt nagyobb engedékenységg fogna gyakoroltatni. Az 'v' vizsgálát melletti eljárás inquisitorius visszaélésekre adna alkalmat, könnyen is ki fogna játszani, mert az illetők könnyen tudnak magoknak szerezni bizonyítványokat, 's ugy leszünk mint a' cselédek bizonyítványival, holazok eldicsértetnek, noha aztán a' tapasztalás ellenkezőt mutat. A' jobbágyokra nézve szinte semmi elbocsátó levél szükségét nem látja; ha tartozik földesurának, ez őt a' városban is megtalálja, azért az ide vonatkozó szavakat a' szerkezetből kihagyatni kívánja. Ellenben több szónok bizonyítványok szükségét látta. Egy kormányzó ugy vélekedék, hogy ha azok nem is tökéletes garantiául, csak mégis valamiképp szolgálnak. Az északamerikai státusokbana' külföldi letelepedő nemcsak építési alkotását kimutatni, hanem taksát is letenni kénytelen. A' jobbágyokat tekintve, miután a' törvény meghatározta, hogy más urbéri telken lenem települhetnek, hacsak elbocsátó levelöket elő nem mutatják, a' várost e' tekintetben rosszabb sorsba helyezni nem lehet. A' jó rend kívánja, hogy az elmenő előbb vessen számot, nehogy előbbi tartozási miatt őt 3dik helyen keresni kelljen. Azért az indítványt pártolja. Hasonló véleményben vala egy főispán, ki valamint a' városokat nem inquisitorialis székeknek, ugy minden gonosztevők gyűlhelyének sem kívánta alkotni. Az elbocsátó-leveleket ellenző bárónak igazságszeretetről felteszi, miszerint nincs szándékában a' földesurat kényszeríteni, hogy például 40 forint tartozással B. vgyéből elköltözö, 's Pozsonyban letelepülő jobbágyán e' városban legyen kénytelen követeletét keresni. Ezt azonban a' m. báró csak így találta, előbbi állítását általánosítván. Ő, ugymond, nem szeretné, ha minden adóst letartóztatni lehetne, míg adósságát utolsó krajczárig le nem fizette. Így a' m. főispán ur azt, ki neki 4000 forinttal tartozik, e' miatt nem gátolhatja a' Pozsonyban lakástól. A' m. főispán itt azon lényeges különbségre figyelmeztete, hogy ő elmenő jobbágyától az elbocsátó levelet megtagadhatja, míg eleget nem tett, mivel eziránt őt a' törvény biztosítja, míg a' közönséges adósságnál a' hitelezőnek csak tárgyilagos jog tulajdonittatik. Egy más báró Anglia 's Olaszország példáját hozta fel a' bizonyító-levelek ellen, mely országok ellenében mindenki egy helyből a' másikba szabadon átköltözhetik, míg olasz-földön minden városban előkéretnek az uti levelek, 's az iránti nehézségeknek sem hossza sem vége. 'S még is itt a' szabadság és általános kifejlettség sokkal mélyebb fokon áll, mint Albionban. Ő ezért csak az identitás bebizonyítását kívánja, fel nem tehetvén, hogy itt csak a' nemességnek valami moraliási elsőbbsége ezélostassék. A' kérdés lényegét egy m. b. 's tiszavidéki főispáni httes ezekben pontosítá össze: Legyen minden városban jó politialis rendszer; kik ideig óraig ott tartózkodnak, maradjanak

minden háborgatás nélkül, ugy szinte azok is, kik az esztendőt kihuzták. Itten tulajdonképp csak azokról van szó, kik év eltelté előtt akarnak letelepedni; ezeknél a' jórend megkívánja, hogy magokat igazolják. Identitás tekintetében elég két városi polgár tanubizonyága, de a' többi qualificatióra 's arra nézve, hogy képes e' magát fentartani, az illető t. hatóságnál mutassa ki vagyonát. A' szabadság illy megszorítását leginkább egy báró's egy gróf ellenzé; az első ugy vélekedék, hogy e' mellett a' haza egy nagy börtönné válnék, az ember pedig egy lánchoz kötött ebbé; a' másik pedig kérdé: hova szorítják tehát ez által a' szegény embert? A' községekbe? de ha majd ezek is így lesznek elrendezve, hova? Az erdőkbetán kényszeríteni őket, hogy zsványokká legyenek? Neki olly szabadság nem kell, mely a' kintpadra vezet. Ez utóbbi állítás ellen egy m. gróf nyilatkoztata, hogy szabadság rend nélkül nem létezhetik. Szabadság vezetett már kintpadra, de a' rend nem 'soha, mert ha ezt teszi, a' rend nevét olly kevéssé érdemli, mint azon szabadság, mely kintpadra vezet. A' bebizonyítás ellen még többféle ok hozatott fel, melyekből ezeket emeljük ki: a' város nem erkölcs-iskola. Ollyas, ki a' városon kívül nem tudja kenyerét keresni, keresheti azt a' városban. Mindenki szihassa szabadon a' város levegőjét. Rómát tolvajok alapították. A' bün következeit örökíteni nem kell; ha valaki büntetését kiállotta, visszaadatik a' polgári társaságnak. Ki már a' hazában lakik, telepedhessék le mindenütt 'stb. Ellenben igen fontos vala egy grófnak azon figyelmeztetése, hogy itt nem annyira szabad légszihataráról, mint azon lényeges jogokrul van szó, melyeket a' későbbi szakaszok, névszerint a' 133dik 's leginkább a' 134dik a' letelepülteknek nyujt. Egy más fontos tekintet, hogy városban a' koldusok szerfölött ne szaporodjanak. Hosszas vitakozások után a' fens. elnök oda mondá ki a' végzést, hogy a' szerkezet megmarad, de a' későbbi ide vonatkozó szakaszokra figyelem leend. A' 44. §. b. pontjára egy gróf azok megemlítését „kik hivatalos vagy szolgálati viszonyaiknál fogvást a' városterületében lagnak“ kihagyatni kívánta, minthogy némely hivatalnok husz és több évig lakhatik a' városban, ezért talán elégséges volna mondani: „kik saját viszonyaiknál fogva csak ideiglen tartózkodnak.“ Erre egy báró 's főispáni helyettes megjegyzé, hogy akkor a' katonák volnának kihagyandók; mi ellen azonban egy báró figyelmeztete a' szónokot a' polgári 's katonai szolgálat közti lényeges különbségre, miután az utóbbi még a' személy is lekötelezi 's vak engedelmességet igényel. 'S épen e' tekintetben a' katonai rend ezen kizorítás által távol sincs megsérteve. Miután egy hadi szolgálatban álló országnagy a' kérdést e' részben nyilatkozása által eldöntötte a' fens. elnök végzéseké kimondotta, hogy a' katonák megemlítése maradjon meg, a' polgári hivatal vagy szolgálatban állóké pedig hagyassék ki.

166d. kerületi ülésben mart. 6án fölolvása a' kerületi jegyző a' tegnapi határozat következtében szükségessé vált üzeneti szerkezetet, melynek tartalma következő: „A' KK. és RRdek zemeik előtt viselven az ország mind anyagi mind szellemi kifejlődésének előmozdítását, midőn egy részről meg vannak győződve, hogy mind az, miakár a' közgazgatásban eszközöndő javításokra megkívántatik, akár az anyagi jólét előmozdítását eszközölhető közmunkákra szükséges, a' mostaniaknál nagyobb közköltségnélkül elnem érhető; azon körülmények pedig, melyek által a' közipar kifejlődése föltételeztetik, egyesített nemzetit erőt kívánunk; másrésztől kénytelenek megismerni, hogy az adózó nép erejét, mely a' jelenleg rajta fekvő közterheket is alig képes viselni, a' közköltések mellözhetlen növeleése minden tekintetben fölülhaldja. Mindezeknél fogva egy orsz. választmányt kívánnak kiküldetni, mely a' hazának mind szellemi mind anyagi kifejlődésére szükséges költések mi uton lehető legkönnyebb 's legezélszerűbb beszerzése's kezelése iránt mind közjogi mind gazdasági tekintetben olly végből adjon még ez országgyűlés elibe véleményét, hogy a' közszükség jelenleg és jövőben mimódon lehető legezélszerűbb födöztetésének tárgya teljes és tökéletes világosságra helyeztetvén, a' nemzet áldozatra hajló készségének összpontosulhatására annál biztosb irány tűzethessék ki 's e' részben a' szerint tétethessék törvény által rendelkezés, a' mint az orsz. közjava, 's a' haza polgári és anyagi jólétének jövedője leginkább megkívánják. — Az üzenetnek e' tartalmát több szölvő eitérőnek nyilványitá a' tegnapi határozattól, mely szerint a' választmány elibe semmi vezérelvek szabandók nem volnának; az üzenetben pedig olly kitételek foglaltatnak, melyek nem ugyan „in specifico“ nem is egész határozottsággal hanem általánosban és logikai következtetés szerint a' közterhek állandó el-

vállalása elvét fejezik ki. Illyeneknek mondtak különösen az üzenetbe foglalt azon kifejezések, melyeket főnebb dült betűkkel tüntetünk ki; 's mivel e' szerint a' tegnapi határozattal meg nem egyező, az üzenet ellen többny nyilatkoztak. S. megye követe egy üzeneti szerkezetjavaslatot terjesztett elő, mely egész általánososságban fejezte ki, hogy az orsz. választmány a' haza újabb szükségéi födözésére kiváncsító kuforrások fölkeresése, 'stb. iránt adandó javaslat-készítés végett küldetik ki. Számos szózat emelkedett az üzenet tartalma pártolásában 's a' tegnapi határozattal összhangzásában. Földéztettek kölcsönösen az előtti napokban történt kijelentések egyik vagy másik állítás bebizonyítása végett. Mondaték: a' b—i indítvány a' tanácskozás második napján módosítást szenvedett maga az indítványtevő által, mit azonban az illető követ egyáltalán meg nem ismert. Végre huzamosb vitakozás után, némi stylaris módosításokkal szavazatra tüzeték: elfogadják-e a' ker. RRdek az üzenet szerkezetét vagy nem? 's a' b—i indítvány 35 szavazattal 13 ellen csakugyan elfogadtatott; de az azt pártoló megyék közül szavazás közben számos kijelenté, hogy az ország. választmány munkája által az ügynek elibevágni semmiképp nem akarnak, 's a' majd elkészüendő véleményt, előbb mintsem tanácskozásba vétetnék, utasításnyerhetés végett küldőkkel közölni kívánják, mi határozatképp ki is mondatott, mint szinte az is, hogy az adókules-kidolgozás végett kiküldve levő kerületi választmány, mint főlölegessé válandó, annak idején meg fog szüntetni. Azután a' hajdukerületrendezési munkálatban tett változtatások hitelesítéséhez fogtak a' kerületi RR., mely még a' következő ülésben is folytatatni fog. Az adóügy körüli vitakozások közben tartott jelesb előadásokat jövőre közlendjük mint. Bekövetét.

115dik orsz. ülés a' m. Fö-rendeknél mart. 7én. A' C) szabályokról című osztály fölötti tanácskozás közben megjelent a' RR. küldöttsége, mely az elfogadott orsz. választmányhoz megkéré a' m. Fö-RR. járulását, a' kérdés tekintetbe vételét 's annak idején fölöttei határozás tudatását ő fens. megígérvén, a' tanácskozások 48—60 szakaszok fölött folytatottak. Egy főispán indítványa többséget nyert, hogy a' városok szabályai ne nyomban legyenek végrehajthatók, hanem csak a' nm. Helytótanács helybenhagyása után. Ez ülés részleteit jövő számunkban.

165d. orsz. ülésben a' RRnél mart. 7dikén bemutatá a' kerületi elnökség a' tegnapi ker. ülésben elfogadott orsz. választmány kineveztetése iránti üzenetet. Hozzászólás előtt, néhány követ az orsz. naplóba hibásan iktatott előadásai iránt igazolák magukat. Felolvasatván a' mondott üzenet: elnök ő nm. kijelenté, hogy annak korszerű és igazságos tartalma ellen semmi észrevétele nincs. Azután több követ terjeszté elő nyilatkozatát, hogy a' fenforgó üzenetben részint a' háziadó elfogadásának, részint az állandó teherviselésnek elvét látják letéve, 's így ahoz nem járulhatnak; mások ellenben, bár a' háziadó 's egyéb örökös teher- elvállalást utasításai által eltiltattak, de minthogy azüzenetben sem egyiknek sem másiknak elvét kifejezve nem látják, annak elfogadásához készséggel járultak azon föltétellel, hogy az elkészüendő munkálat, tanácskozásba vétel előtt a' küldőkkel közöltessék. A' nyilatkozók sora elfogytával, ismételt „maradjon“ után elnök ő nm. az üzenet elfogadtatását végzésül kimondá 's a' FÖRRhez azonnali átvitel végett küldöttséget nevezett, mely hivatalos eljáráru tudósítást tevén az ülés eloszlott.

Szatmármegyei közgyűlés martzius 7ig: A' sok eső és árvizek miatt szinte járhatatlan utainkon is nagy számmal gyűltek össze Szatmármegye Rdei, szokatlanul tömve volt a' terem részint ujságvágyból: mi történt Pozsonyban egyik haza jött követünkkel, kinek személyeért I rész annyit küzdött, sokan tudni akarákzt is: miként áll a' mult évi dec. 13kán ünnepelesen kötött béke és még volt egy nagy baj, mely az egyik fél kedélyeit felizgatá, t. i. 28 egyed ellen rendeltetett actió a' királyi biztos által, ez fájt soknak közülök. Illy sok személyes ügy felett tanácskozni az ismeretes tens. KK. is eljöttek, azonban türethetön viselték magukat. Kisgyűlési jegyzőkönyv felolvasatása után közki-vánatra a' febr. 1jén Uray Bálinton elkövetett dolgorul szölvő követjelentés olvastaték fel, ezután ő felségeknek e' tárgybani leirata. Diákul kezdé a' jegyző ezt olvasni, de a' t. KK. olly zajjal sürgeték a' magyar felolvasást, hogy végre is, bár az elnök a' nemességet csendre szólítá „kiutasítással fenyegetvén a' lármázókat“, a' cortedek mégis előbb magyarul akarák hallani, ám azután ha tetszik az uraknak, olvassák fel diákul is, végre felolvasaték magyarul. Ezután a' hazajött követ felolvasott panaszleveléhez elmondá: miképen illy meggyaláz-

nem; a' kárpótlás leginkább a' maradék t e k i n t e t ő b ő l mondatott megemlítendőnek; ezzel nyugtatnak meg azok, kik az aviticitás kérdését pártolják. Egy gr.nak, ki az e' tárgy tanácskozásokat a' forró kását körüljáró macskához hasonlítá, egy báró 's tiszta-vidéki főisp. helyettes felelé, hogy ő viszont nem szeretne macskát zsákban vásárolni. Miután e' fontos kérdés felett a' gyülekezet majd minden tagja véleményét nyilatkoztatta, végre a' fens. elnök a' végzést mondá ki, hogy gróf A. indítványa elfogadtatik. Felolvasatott azután a' 24. §., melyet egy gr. a' mostani határozat után már szükségtelennnek vélt, de a' mely egy országnagy javaslatára az előbbi két szakasz következményeül meghagyatott A' 22. §., némelyektől főlölegnek találtatván, a' t ő b b s é g által változatlanul meghagyatott. A' kikeblezés (23—30 §.) egy gr. indítványára szintugy mint a' kikeblezésnél történt, ugyanazon szavakkal fog definiáltani. A' 32dik §. körül még többféle észrevétel történt, leginkább a' subsidionalis pénztár tekintetéből, de végre még is meghagyatott; ellenben a' 33. 34. és 35. §§at némelyek megváltoztatni, némelyek kihagyatni kívánták, 's ez utóbbi csakugyan el is fogadtatott. —

144dik orsz. ülésben a' a' m. FÖRRknél mart. 6-kán folytatván a' sz. kir. városok elrendezése, a' rendi munkát 36—42. §§. meghagyattak. A' 43. §-nál egy gróf és főispáni helyettes azt kívánta, hogy miután a' telepedő a' városba személy- 's vagyonbiztosítást 's egyéb kedvezéseket élvez, nehogy ezen jótétemények érdemtelenségre pazaroltassanak, a' letelepülésből mindazokat kikell szorítani, kik jó viseletüket 's keresetmódraik képességeiket bemutatni nem tudják. Ezen kívánatot egy báró ellenzé, részint mivel ezt a' vidékiekre is ki kellene terjeszteni, ha csak azokat a' város ottlétük 364dik napján ki nem üzné; de a' jó magaviselet definitiója sem bizonyos, miután egy helyütt talán már azt is rossz magaviseletének tarthatnák, ki egyszer leissza magát, míg másutt eziránt nagyobb engedékenységgel fogna gyakoroltatni. Ez e' vizsgálat mellett eljárás inquisitorius visszaélésekre adna alkalmat, könnyen is ki fogna játszani, mert az illetők könnyen tudnak magoknak szerezni bizonyítványokat, 's úgy leszünk mint a' cselédek bizonyítványival, holazok eldicsértetnek, noha aztána' tapasztalás ellenkezőt mutat. A' jobbgyokra nézve szinte semmi elbocsátó levél szükségét nem látja; ha tartozik földesúrnak, ez őt a' városban is megtalálja, azért az ide vonatkozó szavakat a' szerkezetből kihagyatni kívánja. Ellenben több szónok bizonyítványok szükségét látta. Egy kormányzó úgy vélekedék, hogy ha azok nem is tökéletes garantiául, csak mégis valamiképp szolgálhatnak. Az éjszakamerikai státusokbana' külföldi letelepedő nemcsak éptesti alkotását kimutatni, hanem taksát is letenni kénytelen. A' jobbgyokat tekintve, miután a' törvény meghatározta, hogy más urbéri telken lenem települhetnek, ha csak elbocsátó leveleket elő nem mutatják, a' várost e' tekintetben rosszabb sorsba helyezni nem lehet. A' jó rend kívánja, hogy az elmenő előbb vessen számot, nehogy előbbi tartozási miatt őt 3dik helyen keresni kelljen. Azért az indítványt pártolja. Hasonló véleményben vala egy főispán, ki valamint a' városokat nem inquisitorialis székneknek, úgy minden gonosztevők gyűllyhelyének sem kívánta alkotni. Az elbocsátó-leveleket ellenző bárónak igazságszeretetről felteszi, miszerint nincs szándékában a' földesurat kényszeríteni, hogy például 40 forint tartozással B. vgyéből elköltözö, 's Pozsonyban letelepülő jobbgyán e' városban legyen kénytelen követelését keresni. Ezt azonban a' m. báró csak így találta, előbbi állítását általánosítván. Ő, ugymond, nem szeretné, ha minden adóst letartóztatni lehetne, míg adósságát utolsó krajczárig le nem fizette. Így a' m. főispán ur azt, ki neki 4000 forinttal tartozik, e' miatt nem gátolhatja a' Pozsonyban lakástól. A' m. főispán itt azon lényeges különbségre figyelmeztete, hogy ő elmenő jobbgyától az elbocsátó levelet megtagadhatja, míg eleget nem tett, mivel eziránt őt a' törvény biztosítja, míg a' közönséges adósságnál a' hitelezőnek csak tárgyilagos jog tulajdonittatik. Egy más báró Anglia 's Olaszország példáját hozta fel a' bizonyító-levelek ellen, mely országok ellenében mindenki egy helyből a' másikba szabadon átköltözhetik, míg olasz-földön minden városban előkéretnek az uti levelek, 's az iránti nehézségeknek sem hossza sem vége. 'S még is itt a' szabadság és általános kifejlettség sokkal mélyebb fokon áll, mint Albionban. Ő ezért csak az identitás bizonyítását kívánja, fel nem tehetvén, hogy itt csak a' nemességnek valami moraliási elsőbbsége czélozassék. A' kérdés lényegét egy m. b. 's tiszta-vidéki főispáni hites ezekben pontosítá össze: Legyen minden városban jó politiaalis rendszer; kik ideig őraig ott tartózkodnak, maradjanak

minden háborgatás nélkül, úgy szinte azok is, kik az esztendőit kihúzták. Itten tulajdonképp csak azokról van szó, kik év eltelle előtt akarnak letelepedni; ezeknél a' jórend megkívánja, hogy magokat igazolják. Identitás tekintetében elég két városi polgár tanubizonyosága, de a' többi qualificatióra 's arra nézve, hogy képes é magát fentartani, az illető t. hatóságnál mutassa ki vagyonát. A' szabadság illy megszorítását leginkább egy báró 's egy gróf ellenzé; az első úgy vélekedék, hogy e' mellett a' haza egy nagy bürtönné válnék, az ember pedig egy lánczhoz kötött ebbé; a' másik pedig kérdé: hova szorítják tehát ez által a' szegény embert? A' községekbe? de ha majd ezek is így lesznek elrendezve, hova? Az erdőkbe? tán kényszeríteni őket, hogy zsványokká legyenek? Neki olly szabadság nem kell, mely a' kinpadra vezet. Ez utóbbi állítás ellen egy m. gróf nyilatkoztatta, hogy szabadság rend nélkül nem létezhetik. Szabadság vezetett már kinpadra, de a' rend nem 'soha, mert ha ezt teszi, a' rend nevét olly kevéssé érdemli, mint azon szabadság, mely kinpadra vezet. A' bizonyítás ellen még többféle ok hozott fel, melyekből ezeket emeljük ki: a' város nem erkölcs-iskola. Ollyas, ki a' városban kívül nem tudja kenyerét keresni, keresheti azt a' városban. Mindenki szihassa szabadon a' város levegőjét. Rómát tolvajok alapították. A' bün következőseit örökíteni nem kell; ha valaki büntetését kiállotta, visszaadatik a' polgári társaságnak. Ki már a' hazában lakik, telepedhessék le mindenütt 'stb. Ellenben igen fontos vala egy grófnak azon figyelmeztetése, hogy itt nem annyira szabad légszihatósról, mint azon lényeges jogokrul van szó, melyeket a' későbbi szakaszok, névszerint a' 133dik 's leginkább a' 134dik a' letelepülteknek nyujt. Egy más fontos tekintet, hogy városban a' koldusok szerfölött ne szaporodjanak. Hosszas vitakozások után a' fens. elnök oda mondá ki a' végzést, hogy a' szerkezet megmarad, de a' későbbi ide vonatkozó szakaszokra figyelem leend. A' 44. §. b. pontjára egy gróf azok megemlítését „kik hivatalos vagy szolgálati viszonyaiknál fogva a' városterületében laknak“ kihagyatni kívánta, minthogy némely hivatalnok husz és több évig lakhatik a' városban, ezért talán elégséges volna mondani: „kik saját viszonyaiknál fogva csak ideiglen tartózkodnak.“ Erre egy báró 's főispáni helyettes megjegyzé, hogy akkor a' katonák volnának kihagyandók; mi ellen azonban egy báró figyelmezteté a' szónokot a' polgári 's katonai szolgálat közti lényeges különbségre, miután az utóbbi még a' személyt is leköteli 's vak engedelmséget igényel. 'S épen e' tekintetben a' katonai rend ezen kizorítás által távol sincs megsértve. Miután egy hadi szolgálatban álló ország-nagy a' kérdést e' részben nyilatkozása által eldöntötte a' fens. elnök végzésképp kimondotta, hogy a' katonák megemlítése maradjon meg, a' polgári hivatal vagy szolgálatban állóké pedig hagyassék ki.

166d. kerületi ülésben mart. 6án fölolvása a' kerületi jegyző a' tegnapi határozat következtében szükségessé vált üzeneti szerkezetet, melynek tartalma következő: „A' KK. és RRdek szemiek előtt viselvén az ország mind anyagi mind szellemi kifejlődésének előmozdítását, midőn egy részről meg vannak győződve, hogy mind az, miakár a' **közgazgatásban** eszközözendő javításokra megkívántatik, akár az anyagi jóllet előmozdítását eszközölhelő **közmunkákra** szükséges, a' mostaniaknál nagyobb **közköltségnélkül** elnem érhetők; azon körülmények pedig, melyek által a' közipar kifejlődése föltételezettik, **egyesített** nemzeti erő kívánának; másrésztől kénytelenek megismerni, hogy az adózó nép erejét, mely a' jelenleg rajta fekvő közterheket is alig képes viselni, a' közköltségek mellőzhetlen növelése minden tekintetben fölühaladja. Mindezeknél fogva egy orsz. választmányt kívánnak kiküldetni, mely a' hazának mind szellemi mind anyagi kifejlődésére szükséges költségek mi uton lehető legkönnyebb 's legczél-szerűbb beszerzése 's kezelése iránt mind **közjogi** mind gazdasági tekintetben olly végből adjon még ez országgyűlés elibe véleményét, hogy a' közsükség jelenleg és jövőben mimódon lehető legczél-szerűbb födöztetésének tárgya teljes és tökéletes világosságra helyeztetvén, a' nemzet áldozatra hajló készségének öszpontosulhatására annál biztosb irány tüzetthessék ki 's e' részben a' szerint tétethessék törvény által rendelkezés, a' mint az orsz. közjáva, 's a' haza polgári és anyagi jólletének jövendője leginkább megkívánják. — Az üzenetnek e' tartalmát több szoló eitérőnek nyilvánítá a' tegnapi határozattól, mely szerint a' választmány elibe semmi vezérelvek szabadók nem volnának; az üzenetben pedig olly kitételek foglaltatnak, melyek nem ugyan „in specífico“ nem is egész határozottsággal hanem általánososan és logikai következtetés szerint a' közterhek állandó el-

vállalása elvét fejezik ki. Illyeneknek mondattak különösen az üzenetbe foglalt azon kifejezések, melyeket főnebb dült betűkkel tüntetünk ki; 's mivel e' szerint a' tegnapi határozattal meg nem egyező, az üzenet ellen többny nyilatkoztak. S. megye követe egy üzeneti szerkezetjavaslatot terjesztett elő, mely egész általános-ságban fejezte ki, hogy az orsz. választmány a' haza újabb szükségü födözésére kívántató kutforrások fölkeresése, 'stb. iránt adandó javaslat-készítés végett küldetik ki. Számos szózat emelkedett az üzenet tartalma pártolásában 's a' tegnapi határozattal öszhangzásában. Fölidéztettek kölcsönösen az előtti napokban történt kijelentések egyik vagy másik állítás bebizonyítása végett. Mondaték: a' b—i indítvány a' tanácskozás második napján módosítást szenvedett maga az indítványtevő által, mit azonban az illető követ egyáltalán meg nem ismert. Végre huzamosb vitakozás után, némi stylaris módosításokkal szavazatra tüzeték: elfogadják-e a' ker. RRdek az üzenet szerkezetét vagy nem? 's a' b—i indítvány 35 szavazattal 13 ellen csakugyan elfogadtatott; de az azt pártoló megyék közül szavazás közben számos kijelenté, hogy az orsz. választmány munkája által az ügynek elibevágni semmiképp nem akarnak, 's a' majd elkészüendő véleményt, előbb mintsem tanácskozásba vétetnék, utasításnyerhetés végett küldőkkel közölni kívánják, mi határozatképp ki is mondatott, mint szinte az is, hogy az adókules-kidolgozás végett kiküldve levő kerületi választmány, mint fölölegessé válandó, annak idején meg fog szüntetni. Azután a' hajdukerületrendezési munkálatban tett változtatások hitelesítéséhez fogtak a' kerületi RR., mely még a' következő ülésben is folytatni fog. Az adó-ügy körüli vitakozások közben tartott jelesb előadásokat jövőre közlendjük mint. Bekövetét.

145dik orsz. ülés a' m. Fö-rendeknél mart. 7én. A' C) szabályokról címü osztály fölötti tanácskozás közben megjelent a' RR. küldöttsége, mely az elfogadott orsz. választmányhoz megkéré a' m. Fö-RR. járulását, a' kérdés tekintetbe vételét 's annak idején fölötte határozás tudatását ő fens. megigérvén, a' tanácskozások 48—60 szakaszok fölött folytattak. Egy főispán indítványa többséget nyert, hogy a' városok szabályai ne nyomban legyenek végrehajthatók, hanem csak a' nm. Helytőtanács helybenhagyása után. Ez ülés részleteit jövő számunkban.

165d. orsz. ülésben a' RRnél mart. 7dikén bemutatá a' kerületi elnökség a' tegnapi ker. ülésben elfogadott orsz. választmány kineveztetése iránti üzenetet. Hozzászólás előtt, néhány követ az orsz. naplóba hibásan iktatott előadásai iránt igazolák magukat. Felolvasatván a' mondott üzenet: elnök ő nm. kijelenté, hogy annak korszerű és igazságos tartalma ellen semmi észrevétele nincs. Azután több követ terjeszté elő nyilatkozatát, hogy a' fenforgó üzenetben részint a' háziadó elfogadásának, részint az állandó teherviselésnek elvét látják letéve, 's így ahoz nem járulhatnak; mások ellenben, bár a' háziadó 's egyéb örökös teher- elvállalástul utasításai által eltiltattak, de minthogy azüzenetben sem egyiknek sem másinak elvét kifejezve nem látják, annak elfogadásához készséggel járultak azon föltétellel, hogy az elkészüendő munkálat, tanácskozásba vétel előtt a' küldőkkel közöltessek. A' nyilatkozók sora elfogytával, ismételt „maradjon“ után elnök ő nm. az üzenet elfogadtatását végzésül kimondá 's a' FÖRRhez azonnali átvitel végett küldöttséget nevezett, mely hivatalos eljárástul tudósítást tevén az ülés eloszlott.

Szatmármegyei közgyűlés martius 7ig: A' sok eső és árvizek miatt szinte járhatatlan utainkon is nagy számmal gyűltek öszsze Szatmármegye Rdei, szokatlanul tömve volt a' terem részint újságvágyból: mi történt Pozsonyban egyik haza jött követünkkel, kinek személyeért I rész annyit küzdött, sokan tudni akarák azt is: miként áll a' mult évi dec. 13kán ünnepelesen kötött béke és még volt egy nagy baj, mely az egyik fél kedélyeit felizgatá, t. i. 28 egyed ellen rendeltetett actió a' királyi biztos által, ez fájt soknak közülök. Illy sok személyes ügy felett tanácskozni az ismeretes tens. KK. is eljöttek, azonban türelmön viselték magukat. Kisgyűlési jegyzőkönyv felolvasatása után közki-vánatra a' febr. 1jén Uray Bálinton elkövetett dolgorul szoló követjelentés olvastaték fel, ezután ő felségének e' tárgybani leirata. Diákul kezdé a' jegyző ezt olvasni, de a' t. KK. olly zajjal sürgeték a' magyar felolvasást, hogy végre is, bár az elnök a' nemességet csendre szólítá „kiutasítással fenyegetvén a' lármázókat“, a' cortedek mégis előbb magyarul akarák hallani, ám azután ha tetszik az uraknak, olvassák fel diákul is, végre felolvasaték magyarul. Ezután a' hazajött követ felolvasott panaszleveléhez elmondá: miképen illy meggyaláz-

atás után a megye tekintete nem engedte hogy tovább
 üljön követi székén; ingerültség tárgya nem akar lenni,
 lemond a t. Rdek helybenhagyásával. E' lemondás után
 másod alispán egy hosszas beszédet tartott, melyben
 többi közt mondá, hogy nincs Szatmárnak olly fattyu
 sarjadéka, ki ezen sérelmet nagynak nem tartaná, azért
 indítványt tett, hogy köszönet mondatván ő felségének
 a leiratért, egyszersmind ne csak az utczai történet, ha-
 nem a' belső ingerlések megvizsgálata is kéressék,
 Uray Bálint lemondása ne fogadtassék el, addig azon-
 ban mig elégtételt meg kap, ne menjen föl. E' fölött egy
 nagy dologra figyelmezteté a' Rdeket: ne engedjék ugymond
 hogy az országgyűlési testület zsarnokoskodjék
 's e' nagy tárgyra figyelmeztessék körlevél által minden
 t. hatóság. E' beszédet a' cortések éljenei követték.
 Az indítványt a' rokon elv oldalról olly szokatlan szám
 pártolá, millyet még eddig nem hallottunk beszélni; nem
 csuda mert személyel volt az ügy egybekapcsolva, több
 egyed olly tüzzel és hévvel szólt az indítvány mellett,
 hogy elnök alispán kénytelen vala figyelmeztetni őket,
 miképen tiszteljék az országgy. testületet, sőt egy fősz.-
 b. illedelemről felejtkezve azt mondá hogy némelly or-
 szággyül. követek uszítják az ifjakat mint e. . Illy in-
 gerlő beszédek a' cortéseket is fokokint nagyobb zajra
 buzditák. A' főjegyző ugyan felszólamlott „barátim ugymond
 itt szabad szólása minden embernek van, de szabad
 lármája nincs“ erre több cortes feliratni kérte magát,
 azt is mondák többen: dictator akar néhány ember lenni,
 mint a' fran. convent, szolának a' verficatio ellen: a' gyer-
 mek alig született meg 's már anyja nyakára nőtt, töb-
 ben a' magát feltüntető hatalom ellen intézkedést sürget-
 tek. Ezek ellenében a' másik oldal komoly viselete fel-
 tűnő volt, midőn higgadt kebellet nem személyt, de ügyet
 tekintve, mindjárt az első felszólamló figyelmeztete
 hogy a' dec. béke ellenére avatlatlan kezek által cortések
 hozattakbe, pedig ha valaha, most kellenesen védelem nél-
 kül tanácskozni; mi a' követek közt történt, nem ide
 való, kaptak követeink fátylós, azután macskazenét, ez
 mind nem ide való, kívül a' mi történt, arra kielégítő a'
 leirat 's mindaddig nem járulhatni az indítványhoz, mig
 meg nem mutatják törvényből: hol a' határ, mellyen túl
 a' megyei követ nem nyilatkozhatik? a' kir. leiratot ha
 meg akarjuk köszönni, ezt azon nézet és kijelentésből
 kell tennünk, minélfogva ő felsége az alsó tábla tanács-
 kozási teremébe nem avatkozott; voltak kik azt mondák:
 történettel sérelem szóval egy személyre de nem a' me-
 gyére; egy tb. előbb köszönetet mondott az 1ső alispán-
 nának, hogy az indítványzó másod alispánt 's egymás
 t. birót illendőleg utasítá, felszólítá azután a' Rket: ne lás-
 sanak olly borzasztó sérelmeket, mert ha a' tények fej-
 tetgetnek, más színbe tünhetik fel a' dolog, elégedjen-
 nek meg a' leirattal; olly kincset keresnek a' haza jött
 követ számára, mit nem találhatni fel 's a' közvélemény.
 A' köröztetés ellen is többen figyelmezteté a' megyét,
 hogy ez által csak ingerelni fogunk, 's darázs-fészekbe
 nyulunk; vajjon minő hatalom ellen figyelmeztetjük az
 országot, a' közvélemény ellen? D. F. tb. egy hasonla-
 tosságot mondott el: volt ugymond egy Cazen nevű em-
 ber, ki papucsától semmikép sem tudott szabadulni, ki-
 lökte azt hát az a b l a k o n, de mivel egy embert ve-
 le megsértett, e' miatt megbüntettetett, a' papucs visz-
 szakertült hozzá, végre a' tengerbe lökte, honnankifogláká'
 halászok, de mivel hálójokat megszagatta tulajdonosa
 ismét megbüntettetett 's a' papucs visszakerült, így va-
 gyunk mi bizonyos urral, nem tudunk tőle szabadulni, fel-
 szólította ezután hogy mint ő a' 2d. alispánságról lelé-
 pett, tenné viszont ő is azt 's vonulna vissza. A' volt kö-
 vetek közül egyik emlékezteté U. B.—tot azon nyilat-
 kozatára, midőn neki 's volt követtársának azt mon-
 dá, hogy ha lelépnének a' követségről, nem lenne in-
 gerültség a' megyében, ők visszaléptek, 's az ingerültség
 a' megyében sőt az országban nem szűnt meg, próbálná
 meg tehát ő is önmaga tanácsát követni. Egy jó szíve-
 ről isméretes tb. G. F. így nyilatkozott: magunk vagyunk
 mindennek okai, volt becsületes két követünk; szerette
 az ifjuság és követi kar; és mi ő hónapon keresztül azon
 törekedtünk, hogy becsületjüket lerontsuk 's visszahit-
 ták őket hogy elküldjenek másokat, kiknek választásánem
 vala törv. nem sérelem volt ez uraim? (intermezzo: U. K.
 és M. közt elégtételről történvén szóváltás elnök 1ső
 alisp. békerefélygelmetet.) Fölment egyik követünk meg-
 zenézték őt 's elhallgattunk, eljött egy k. biztos, a' derék
 jó ember békességet csinált, 13 ember megegyezett és U.
 ebben bízza felment, 's a' béke meg nem menté őt, haza
 jött. A' békét a' szülő helyesli sok pontjában, de 13 ember
 alá rendelte a' főispánt és nemességet! beszédet a' z z a l
 végzé: hogyan becsüljön minket más, ha mi nem becsül-
 jük magunkat, türjük a' mit kerestünk, ő felsége ele-
 get tett. A' köröztetést általánosan ezen véleményűek

ellenzették, a' lemondást elfogadták, de a' másik ol-
 dal a' k ö v e t lemondását, miglen ugymond becsülete
 helyre nem állittatik, el nem fogadják, hogy azonban
 gyalázatukön ne üljön Pozsonyban, maradjon hon ad-
 dig. Némelly szóló urak kívánata olly tulzó volt, mi-
 szerint a' kerületi ülést eltöröltetni indítványozák; a' fő-
 ügyész pedig egy bizonyos követet rágalmozónak akará
 bélyegeztetni; volt ki az illető megyét megkeresni indít-
 ványozá, miszerint ez igazítaná rendre a' követet, majd
 a' „hazaáruló“ ezimert az ifjuság kérdőre vonatni kére-
 ték, actio! kiáltá a' kortessereg. A' szinte estig folyt
 vitatkozások után határozattá lön: ő felségéhez a' leira-
 tot megköszönő felírás azon kéressel, hogy annak fo-
 ganatba vételét elrendelni kegyeskedjék, addig azonban,
 mig kívánt elégtétel adatik, a' követ ilthon marad, lemon-
 dása nem fogadtatik el, egyszersmind a' fenlevő követ
 a' leirat pártolására utasittatik, előlött körlevél a' megyék-
 hez küldetik, hogy az országgyűlésen keletkezett ha-
 talmat a' t. hatóságok éber figyelemmel kísérjék, e' kör-
 levél másnapi meghitelesítésekor azon vitáztunk, hogy
 mivel a' végzés általánosságban mondatott ki, vajjon
 megértenek e' vagy sem bennünket a' t. hatóságok? Vég-
 re oda hajlottunk megértethetős végett hogy a' titkos ha-
 talmat az ifjuság kitérőseiben látjuk 's e' változtatás-
 sal igazítottatik ki a' körlevél. Folyt. jövő postán.

Bars megyei két rendű közgyűlés. A' ma-
 gyar nyelv iránt leérkezett k. k. l e i r a t következtében
 febr. 8kán határozott rendkívüli közgyűlésünket, három
 tárgy foglalkodtatá: 1) a' k. k. leirat, mely habár méltó
 örömmel fogadtatik lön is, az öröm eszközlőtte hálanyl-
 latkozatot mindazáltal írásban kijelenteni a' többség, a'
 még részint nem egészen teljesült kívánságok miatt, ré-
 szint azért, hogy az illy köz. ohajtásokhoz járulás által,
 a' kormány csak köteleességét teljesíti, szükségtelemek
 találta. 2) A' zsidók emancipatói petíciója olvastatott. E'
 folyamodás tárgyalása fonalán megerősödünk azon régi
 véleményünkben, hogy nem minden eszme népszerű a-
 z, mivel annak mondatik 's fölötté a' zöld asztalnál
 hosszú beszédek szavaltatnak 's talán könnyelműleg a'
 többség által el is fogadtatik. Ime tekintünk az emanci-
 pátót: az, most épen azok által, kik azt még nem egé-
 szen egy év előttigen elszántan védték, időelöttnék 's
 a' mostani körülményekben kivihetetlennek nyilatkozta-
 tott. Csudálat a' vélt meggyőződés illy rögtöni változá-
 sát? 's azt nyered feleletül, hogy az egyedi meggyő-
 ződés valamely tárgy fölött 24 óra alatt változhatik 's
 hogy vannak elvek, mellyeket az élet tapasztalás meg-
 ezáfol. Azért urak csak körültekintve 's ne vágjatva 's
 hanyat homlok rohanva. Volt egy tekintélyes szónok, ki
 az olly gyűlött censurának latását most egyszer, majd
 köszönettel isméré el, mivel, az némelly a' zsidó emanci-
 pátót védő szabadelvűbb ezikeit, kinyomatni nem
 engedé, a' mellyekkel jelen meggyőződése ellentétben
 áll. Hosszak volnánk, ha az emancipatio ellen elősorolt
 okokat idézni akarnók: jelenre a' legmeggyőzőbb ok bi-
 zonyosan azon ellenszenv élénk rajza, melly a' zsidó-
 emancipatio iránt nemzetünk minden osztályban még az
 országgyűlésen is még pedig elég hangosan 's félreér-
 tetlenül nyilatkozott. 'S így most nálunk az emancipátót
 mint olly eszmét, melly a' népeletről merítve nincs, a'
 maga mineműségében senki sem pártolá: elvileg még is
 elfogadtatott annyiban hogy követünk országgy. küldött-
 séget sürgressenek, melly a' zsidó rabbikkal tanácsko-
 zék: mennyire közeledhetnének ők vallási elveikre 's
 az így nyert adatok nyomán majd meglátandjuk, mennyi-
 re tágható nyomasztó állapotok. 3) A' verificacióna-
 lis tárgyban, a' követeknek törvényes, vagy törvényte-
 len választásukról való ítéletet mi a' képviselők táblára
 b. ztuk. 4) Nógrádnak az országgy. új indítványok tár-
 gyalását 50—60 napra, míg t. i. azokról a' megyék tu-
 dósíthatatnak 's utasítást adhatnak, halasztatni ohajtó
 levele elfogadtatott. 5) Hont a' k. személynök iránti sze-
 renesétlen bizodalmatlanságát velünk is tudatá 's voltak
 kik annak szokott tudomásul vételét keveselve, azt csak
 amugy pusztán a' levél tárbá tétetni kívánták. 6) A' test-
 gyakorlati intézetnek a' népnevelésről tanácskozással
 alkalmakor, kellő tekintetbe vétele követünknek ajánl-
 tatott. 7) Több megyének rövid ezime „kedves barátink'
 atyánkfiai“ elfogadtatott, 's ezért új iver nyomtatása ren-
 deltetett. Este megyeházánk gyűlési nagy terében
 (mai közgyűlés a' 2od alispán szobájában volt.) már több
 hét előtt nyomtatott jelentésekben hirdettet népnevelési
 tánczvizalom tartatott. Akár a' nappali zivatároskodó idő,
 daczára összegyűlt részvevők számát, akár a' terem-
 nek egyszerű takarékos, de izlésteli díszesítését, akár a'
 jelenlevő különféle ranguak és sorsuaknak egy művelt
 társulattá összeolvadását, vagy e' szent ezébra begyűlt
 pénzmennyiséget (260 frt p. p.) tekintsük, azt kielégít-
 hetőnek mondhatjuk, vajha Bars több minden tekintet-
 ben illy szép eredmény népnevelési tánczvizalommal
 díszekhetnék! Köz. elismerést érdemelt az egésznek
 rendezője, a' kis tapolesányi járás főbírája. Kettőt mind-
 azáltal ha részrehajlatlanok akarunk lenni, hallgatással
 mellőznünk nem lehet 1) hogy a' nyitra hangások haszná-
 laltattak, holott a' lévaiak is ügyesek 's habár talán ki
 nem elégtik is annyira a' közönség igényit, legalább
 mégis megközelítik 's mint kebelbeliek pártolást ér-
 demelnek. Dícséretükre legyen itt a' lévai új magyar ze-
 néseknek említve: hogy ők a' lévai tánczárvalottak föl-
 segéllésére mult nyáron adott tánczvizalom alkalmakor
 egész éjjeligen muzsikáltak! A' második, mit említ-

nünk szükséges, az, hogy a' nemzeti magyar tánczok a'
 papiroson maradtak! 's a' hallott magyar nóták daczára
 a' közönséget senki, de senki, habár csak egy fris
 magyar tánczezel sem örvendezteté: oh magyarodás!
 magyarodás! oh nemzetiség! nemzetiség! Eldődink
 diákul beszéltek de a' magyar tánczot járták, 's mi ma-
 gyarul beszélünk 's a' német szeles keringőben gyö-
 nyörködünk. Bocsanat ezen kitérésért! Most még e' r.
 évben tartandó közgyűlésünk határidejét jelentem: 26.
 febr. közgyűlés; mart. 4—16 törvénykezés; maj. 3kán
 ájtatosság és egyháztized, haszonbérleti közgyűlés Sz.-
 Benedekben, 's folytatva maj. 4kén Ar. maróton 9ig be-
 zárólag; maj. 22ig törvénykezés; aug. 26kán közgyű-
 lés aug. 26. — sept. 7dig törvénykezés; nov. 26—7.
 dec. törvénykezés; dec. 9kén közgyűlés folytatva 14ig
 bezárólag. Folyt.

Krasznamegyei közgyűlés. Sz. Somlyón f.
 évi 1844dik január 25—29kén folytatva tartott év-
 negyedes közgyűlésünk rövid kivonatát tudatjuk hazai
 közönségünkkel annál is inkább, mivel szerénytelenség
 lenne illy halmaza közt az országgy. közleményeknek
 e' lapokat szerföltött 's bizonytalan érdekű közlemé-
 nyekkel terhelni. Azért a' dologra: Évnegyedes köz-
 gyűlésünket rendes alispánunk, rövid, de érdekes be-
 széddel nyitá meg, melyben kettős szomorúságát nyil-
 ványitá, részint főisp. helyettesünk gyöngékedése kö-
 vetkeztiben történt meg nem jelenetése miatt; részint,
 mi ezel összekötettségben áll, mivel annak távolléte
 miatt a' tisztviselőkar hivatalát, bár a' rendes három év
 már eltelt, a' Rk összes kezeiben le nem teheti. Feszült
 figyelem követé e' nyilatkozatot, annyival inkább, mi-
 vel nagyobb része a' számosan egybegyűlt alsóbb osztá-
 lálnak, még e' gyűlésen képzeltetani a' tisztválasztás-
 tást. De hála a' kor békesítő szellemének! A' tanács-
 kozás legszelidebb hangulattal folyt a' tisztválasztás
 meg-vagy nem tartatása iránt. Azonban, mivel elnök al-
 ispán ur az e' tárgyban kelendő határozatnak a' szokott
 rendeletek előbbi felolvasatását elibe tette, bővebb
 megvitatás végett e' tárgyat a' gyűlés folytatára halasz-
 totta. 'S most olvastatott a' nm. kir. főkörmány azon ren-
 delete, melyben a' mult országgyűlésen alkotott, de ott,
 a' követek nyilvánítása következtiben fel nem olvasott
 rendszeres biztossági törvényczikk a' megyének felol-
 vasás és közzététel végett megküldetik; mit azonban a'
 megye, mint nem a' maga törvényes utján készített
 tisztelettel felolvasatlanul hagyott. Olvastatott ugyan a'
 főkörmánynak a' teljes korra nem ért 's a' fiakra 18, a'
 nőkre 14 éven aluli összekelések tárgyában kelt udv.
 rendelete, melyben azoknak szülész és orvos általi meg-
 vizsgálatainak parancsoltatik, mellyről jegyzőkönyvvi-
 tel és lelkési hitelesítés is kivántatván, fél évenkénti tu-
 dósítás követeltetik. Ugyanazért e' rendelet is mint nem
 rendes törvény csak tudomásul vétetik. A' jegyzőkönyv-
 re nézve pedig: különben sem birván a' megye elég író-
 szerekkel, azt rendesen nem teljesíthetné. Következett
 egy sózáróvali rendelet, mellynek következtében több
 a' sóvételekor történni szokott sérelem terjesztett elő,
 különösen azon aggasztó körülmény, miszerint a' kőső
 több darabban adatik. Olvastatott tovább az 1834. és
 1837dik országgyűlési költségek iránti azon rendelet,
 melly szerint azon költségeket csak az önként fizetők-
 tül lehessen elfogadni 's így kényszerítve senkitől. A'
 megye azonban e' tárgyban már tett határozata nyomán
 azt a' szolgabírák által minden szükséges lépés elkö-
 vetésével is fölvetelni határozta. 'S itt egyik főszolgabi-
 ró előadá: miszerint erő ellenében erővel fenyegette-
 tik. Már pedig mikint egy tb. előadá: ha fizet a' szegény,
 fizessen az ur is. 'S midőn e' tárgy a' mindenkénti fel-
 vételben határozatott el, egyszersmind Bydeskuthy Samu
 „nemesi pénztárnok“ ezimel e' pénzkezelésre köz-
 akarattal megválasztatott, az illetőknek pedig megha-
 gyatott, miszerint a' fizetni nem akarók a' közigyűlé-
 re jelentsék fel. Olvastatott tovább egy bizonyos egyed-
 nek ispánjávali dolgában nm. fő előterjesztésre tett
 azon határozata a' körmánynak, hogy a' közkeresettől,
 mellyet ellene a' közgyűlés, mint a' tisztjok sértegető
 ellen felvétetni határozott, a' megye álljon el, mindad-
 dig, míg a' főkörmány e' tárgyban, mint jelenleg előtte
 állóban derekas határozatot hozand. 'S e' tárgyban
 érzékenyen visszairatott: miszerint a' megyének ezen
 jogát így megrövidíteni alig lehet. A' főkörmánynak azon
 rendelete, mellyben egy szász polgár Lange Péter ál-
 tal kiadott könyvecskőre teszi figyelmezzé a' megyét,
 köszönettel fogadtatott, annyival is inkább, mert ab-
 ban előadatik: miként lehessen 150 évig is hasznosan
 fentartható eleven galagonya-gyepet növesztenie, 's ez
 annyival is inkább ajánlható, mennyivel tapasztaltabb
 az erdők naponkénti pusztítottatása. Megkéretni határoz-
 tatott a' főkörmány: hogy bennünket bővebb ismertetés
 végett néhány példánnyal a' kezelése alatti házipénztár-
 ból szerencsésítsen. Olvastatott Közép szolnoknak Zi-

lahról Nagy-Károly felé vezető útvonal iránti azon fűlszólítása: miszerint e megye az on vonalt megyéjén keresztül folytatva előmozdítsa. Mire válaszoltatik, hogy a Varsolczig már úgy is kész utvonalt az illető határig folytatni kívánja. 'S most ismét a tisztújítás tárgya került szőnyegre, mire történtek nyilatkozatok és ellennyilatkozatok, míg végre főisp. helyettes ő mga fűlszólítatni határozatott, a' törvények értelmébeni tisztújítástartásra. — Fűsz. bír. Lakatos Aloiznak hivataláról lemondása következtében az 1791 dik. törv. czikk értelmében annak utódjára alsz. bír. Bydeskuthy Antalra ruházottat a' hivatal 's erre nézve csak megbízott, mert a' helyettségét itt becsületvesztés nélkül fel nem válalhatni. Törvényszéki bírának bíraskodási határidejük egyik közgyűlésről a' másikig terjedvén, azok a' köv. közgyűlésig meghagyatni határozattak. 'S ez fő ürügy a' tisztújítás rövid időni bekövetkezésének. Zarándnak, bár ez 's a' következők közül is többen előbb tárgyalattak, mint egy hangulatot ide soroltam a' vizsgáltság tárgyában kelt azon tudósítását: miszerint a' m. országgyűlésen meg nem jelente miatt ellene indított perben az 1837/3. czikk 3. pontja értelmében nem kívánt megjelenni: tudomásul vétetett. Gr. Széchenyi Istvánnak e' megye megkértére tett azon nyilatkozata, miszerint a' magyar országgyűlésen meg nem jelenhetőség miatt ellenünk indított perre nézve a' lehetőség munkás lesz, „éljen“ kiáltással fogadtatott. Továbbá Petőcz György pozsony megyei első alispánnak úgy színté Petőcz István első főügyvédnek mint megyénk szószólójának perünkről tudósításukra köszönő válaszszó feleltünk. Mit megelőzőt az ezen perre kinevezett biztosságnak jelentése, mellyben foglaltatott mind ezen válasz, úgy színté egy a' Rk táblájához küldendő felírás, melly tartalomdus szerkesztésére nézve figyelmet érdemel. Mind ezek felolvastatván helyben hagyattak 's illető helyeikre küldetni határozattak. — Egyéb kebelbeli tárgyak felvétele után a' k. gyűl. eloszlott. B. Gy.

Az aradi víz-és tüzkárosultak gyámoltatása ügyében két hivatalos levél érkezett hozzánk; miket itt közölni sietünk azon hiedelemben, hogy honfitársink e' szerencsétlenek számára annál szívesebben adakozandnak, mennél hiebb rajzát olvassák a' kárnak: F. é. febr. 14. 15. és 16 ik napjai Arad vgyének aradi járása Mikalaka, és Zsigmondháza, úgy febr. 26 ik napja Györök város és községeinek gyásznapjai valának, mivel az előbbi napokon, a' rögtön felolvadt hó által, a' Maros medriben folyoi kezdő jég Aradon túl Bodrog előtt, és az aradi hídnál fenekelve megzátonyulván, az említett községek köreit tengerként árasztá el, Arad városban száz háznál többet, Zsigmondháza majd az egész községet, Mikalákán 37. családót a' Maros árja házaik b a r m a i k takarmányok 's élelmi szereikkel majd majd elfulasztván, mindenüket semmivétette és számos vagyonos embertársinkat koldusbotra juttatá. Borzasztó jelenleg e' vidék tekintete, egész utczák öszszedüledeztek 's laktalanokká váltak, a' nagy vésznek, a' leirhatlan szerencsétlenségnek, az óráról órára szaporodó szükségnek, emberi és hivatalos kötelességemnél fogva szemtanuja vagyok. — Az utóbbi t. i. febr. 26 ik napjára következett éjjel 11 óra után Györök m városban több szerencsétlen embertársunk 's megyénk adófizetőinek nem csekély károsodásukra, többe nek megromlására 's véginségére tüzvész ütven ki, e' pusztító elem, a' fő utczán létező legesinosb 19 házat, több szint és istállót, ezeken felül a' városház istállóját 's tüzoltó eszközei színté, a' g. n. e. templomot, a' g. n. e. iskolaházat, a' nagy vendégfogadót, egy más uradalmi korcsmát, mézsárszékent, most legujabban emelkedett gyógszertárt, mind ezen említett lakház-istállók és színekben, a' tulajdonosok minden élelmi szereit, takarmányit, házi, gazdasági és mesterségi eszközeit, gabonájokat, tüzi és szereszámfájokat, szóval mindenüket öszszehamvaztotta. A' g. n. e. egyház tornya leégett, a' harangok öszszeolvadtak, a' templom belső ékességei és nagy oltára semmivé lett, a' fenyegető veszély nagy volt, 's mivel akkor egész éjen által szörnnyű szélvihar dühöngött, az Györök és ezzel öszszakapcsolt Kuvin községét is alkalmasint egészen hamuba dönti, ha Drágos Pászok kuvini bír. Szilberleitner Mihály j e g y z ő 's több más Kuvinból Györökre sietett lakosnak nyilván kimutatott segedelmezésük a' harapozó tüzvésznek Krisztián Miklós háza elbontásával 's ez általi ótalmaszásával gátot nem vetnek, a' miért is e' szép tett miatt valamint a' nevezteknek, úgy minden abban fáradozottnak, mint e' járás fő sz. bír. legforróbb hálaérzésű köszönetemet nyilvánítom, magam egyszersmind azok nevében kiktől a' törtenhetett szerencsétlenséget elhárították, 's fáradságuk jutalmául fogadják el azon tulajdon megnyugtatóskura szolgáló öntudatot, hogy ez alkalommal több száz ember-

társaikat véginségtől mentették meg. Az árvíz és tüzvész által járáson nevezett községeire sujtott csapások, miket em b e r i erő elhárítani lehetetlen vala, valóban szerföltött nagyok-minélfogvást a' köz inségben sinylők számára segedelem nyújtás végett bátor vagyok a' legszívesebb emberbaráti és honfui bizodalommal a' k é t testvér haza minden rendű 's rangú tagjait megkérni: méltóztassanak említett kártékony esetek által szerencsétlenített felebarátaikat 's polgártársaikat kegyes adakozásaikkal gyámoltítani, ők is e' háznak gyermekei, pedig olly gyermekei, kik inség által görnyesztett embertársaikat mindenkor erejükhez képest testv é r i l e g szokták fölségíteni. A' nevezett zsigmondházi, és mikalakai viz, úgy a' györöki tűz által károsultaknak nyújtandó segedelmet t. n. Arad vagy aradi járása fő és alsz. bír. úgy annak esküttei általveendik, és azokat minden hét végén czélszerű elosztás végett az alispáni hivatalnak beszolgálatni fogják 's a t. Paulison febr. 28k. 1844. Edlsbacher Imre t. n. Arad vgye aradi járásbeli fűsz. bír. — Hason-értelmű felszólítást kaptunk sz. k. Arad városa polgármesteri hivatalától következőben: Minő szerencsétlenség érte közelebbi városunk és lakosinkat, a' köz hir elterjedt szárnyán is kétség kívül már köztudomásra jutott. Ugyanis f. é. febr. 14, 15, és 16 ik napjaiban Maros a' rajta öszszehalmozott jégtörölások által szabad folyásában gátolttatva 's mintegy medrétől egészen kiemeltetve áradási töltésink meghaladtával városunkat (kevés helyeit kivéve) annyira elborította: hogy számos ház öszszeomolván, lak és élelem nélkül maradt szerencsétlen lakosink nagy része legnyomasztóbb inségben nyomorog. Most ugyan már az elöntéstől, a' vizek mindenfelé lehetőleg lecsapolva levén, lakosink és városunk megmentve élelmi első szükségükről a' minden felüli köz részvét jótékony adakozási által naponta befolyó élelmiszerekből ellátának, valamint a' betegek ápolásáról is kellőkép gondoskodva vagyunk a' szükséges intézkedések tételével foglalkozó állandó küldöttség felügyelése alatt, a' károsult szerencsétlenek öszszeszerítésére és szenvedett kárak rendes fölbecsülésének eszközlése színté elrendeltetvén, azonban a' víz alatt állott, 's felázott házak most is folyvást omladozván a' szerencsétlenek száma, kik, enyhítő vigasztalásért sovárognak, mind inkább szaporodik. Nem marad tehát egyéb hátra mint ez iszonyú nyomorúság enyhítésül 's kárvallott szegény lakosink némi fölségelésül mindent, mit t. hatósági köztelességünk 's a' szenvedő emberiség iránti érzetünk parancsol, elkövetni. 'S minthogy honfitársinknak szerencsétlen embertársaik iránt tanúsított lelkes részvétéről bensőkép meg vagyunk győződve 's nem is kételkedünk abban, hogy nyomorú sorsra jutott számos szegény lakostársinktól szíves segedelmeiket nem vonadják meg: öszszinté bizodalommal vagyunk bátrak a' tiszt. szerkesztőséget egész tisztelettel megkérni: hogy vizár által károsult szerencsétlenek számára segedelemgyűjtést eszközteni, 's annak sikeréről bennünket annak idején tudósítani kegyeskednék, mi színté részünkről fogadván, hogy minden begyüldendő adományról annak idején nyilvánosan a' haza színe előtt híven számoljunk. Kik is 's a t. Schürfeneder Ferencz s. k. polgármester. Midőn tehát esdeklő kérelmünket az imént előadottakhoz képest a' két testvér haza elibe teljes bizodalommal terjesztjük, egy uttal kinyilatkoztatjuk, hogy szerkesztő hivatalunk minden e' célra beküldendő pénzadakozást szíves köszönettel elfogadand 's rendeltetési czéljára juttatand, az adományokat nyilvános nyugtatványul lapjainkba is iktatandván.

Pesti löverseny 1844re.

ang. mf. = angol mérföld; ar. = arany; e. = esztendő; ft. = font; ism. = ismételve; k. = kanca; m. = mán; 1 ang. mf. = 8 1/3 poszonyi öl. A *gal jegyzett díjak örökre levén alapítva, évenként mulhatlanul kijárnak

Az első löverseny fog tartatni **30kán csütörtökön délután.** *1. Nemzeti díj. 250 ar. 30 aranyat érő és Magyarország czimerével ékesített serlegben az első ló; 50 ar. a másodiké. Tétel 16 ar. fele bánat; a tétosz fele az első, fele a második ló. Futhat magyarhoni 3 e. minden m. és k., melly sem Pesten. sem Simmeringen díjért még nem futott. 1 ang. mf. Teher: 85 ft. k. 2 fonttal kevesbet, külföldi lovas 4 fonttal többet. — *2. Batthyány Kazimir díj. 100 ar. Futhat minden ló. 1 ang. mf. Teher: 3e. 68; 4e. 94; 5e. 101; 6e. 106; id. 109 ft.; belföldi telivér és angol félvér 4 fonttal többet; angol telivér még 10 fonttal többet; m. 2 fonttal többet. Tét: 20 ar. „fuss vagy fizess.“ A tétosz 40 aranyig a második ló, azonfelül az elsőé. Bejelentés a futás előtt 3 nappal. — *3. Hazafi-díj. 100 ar. Futhat magyarhoni minden k., 2 ang. mf. ism. Teher: 3e. 68; 4e. 94; 5e. 101; 6e. 106; id. 109 ft.; telivér 5 fonttal többet; simmeringi díj nyerője ugyanazon évben 3 fonttal többet. — *4. Battyány-Hunyady díj. 100 ar. Futhat minden k., 2 ang. mf. Teher: 3e. 80; 4e. 100; 5e. 106; 6e. 's id. 110 ft. ausztriai birodalmi 4 fonttal kevesebet. Tét: 20 ar., fele bánat.

A második löverseny **junius 2kán vasárnap délután.** *5. Asszonyok pályadíja. 100 ar. értékű billikom az első ló; a díjból fenmaradt aranyok 50ig a másodiké; azonfelül ismét az elsőé. Futhat, angolt kivéve, minden m. és k.; 1600 öl ism. Teher: 3e. 70; 4e. 90; 5e. 96; 6e. 100; id. 103 ft.; m. 2 fonttal többet. — *6. Pestvárosi díj. — A legközelebb mult 1843dik évben lefolyt aláírási időszakkal megszűnt ugyan e díj; a versenyválasztmány azonban bizton reményli, hogy ns Pest városa olly intézetet, melly e ns városra kétségtelenül közvetlen hasznót áraszt, további tetleges pártolásában részesítendi, 's illyenemű új díjat alapítand. — *7. Erdélyi díj. 100 ar. Futhat érte a két magyar hazában született 's nevelt akármilly származású m. és k.; 1600 öl. Teher 3e. 85; 4e. 100; 5e. 107; 6e. 110; id. 112 ft. Tét: egyegy lóért 50 ar.; fele bánat; a tétosz is a nyertesé. Aláírhatni a futás órájaig. Egy személy több lovat állíthat vagy vezethet a pályára. Ha 6 aláíró nem találkozik, azon évben nem lesz e díj elnyerhető, hanem az aláírók feloldoztatván, a díj mindaddig a következő évihez csatolattik, míg csak az aláírók száma 6ra nem telik. S. Károlyi-Létverseny. 1000 arany Tét minden lóért 50 ar.; fele bánat. 2/4 ang. mf. A második ló 100 aranyat kap. Mén és kanca lovakra. Teher: 3e. 80; 4e. 100; 5e. 106; id. 110 ft.; m. 3 fonttal többet; ausztriai birodalmi ló 5 fonttal kevesbet; e' díj nyerője minden évben 5 fonttal többet. Bejelentés 3 héttel előbb. A futás felváltva Simmeringen és Pesten a második versenynapon megy végbe. — *9. Parasztverseny. Első lóé 75 pengő for.; 2diké 25 pgő forint. Futhatnak mez. gazd. 's egyéb adózók saját lovai. Bejelentés a futás napjaig.

A harmadik löverseny **junius 5kán szerdán délután.** *10. Széchenyi-díj. 100 ar. értékű. Futhat minden m. és k. 1600 öl ism. Teher: 3e. 87; 4e. 102; 5e. 109; 6e. 113; id. 115 ft.; k. 2 fonttal kevesbet. Tét: 10 ar.; fele bánat. A tétosz 40 aranyig a második ló, azonfelül az elsőé. — *11. Festetics-Nákó díj. 78 ar. Tét. 10 ar. „fuss v. fizess.“ A tétosz a díjhoz kapcsolattik. Futhat ausztriai birodalombeli és 6 esztendősnél nem idősb mén. 2. ang. mf. 3e. 87 ft.; 4e. 113 ft.; 5e. 119 ft.; 6e. 123 ft. — *12. Ostor-díj. Tét 10 ar. „fuss v. fizess.“ A tétosz is az első ló. Futhat minden ló, melly a futás napjaig sem a pesti sem a simmeringi téren díjt nem nyert. 1/2 ang. mf. 3e. 68 ft.; 4e. 94 ft.; 5e. 101 ft.; 6e. 106 ft.; id. 109 ft.; telivér 3 fonttal többet; angol ló akármilly vérű legyen, 8 fonttal többet; k. és pr. 2 fonttal kevesbet. Bejelentés a futás napjaig. — Meskó Jakab b. 100 ar. alapítván 's tevén le, annak kamatja ezen ostor vételére fordittatik. — *13. Széchenyi-kard. 100 ar. értékű. Most Hunyady József gr. birtokában. Futhat minden ló. 4 ang. mf. 3e. 82 1/2 ft.; 4e. 96 ft.; 5e. 102 1/2 ft.; 6e. 105 1/2 ft.; id. 107 1/2 ft.; k. 2 fonttal kevesbet. Melly ló e kardot elnyeri, legjobb pályázónak ismértetik ez esztendőben. A kihívás a pályánap előtt 8 nappal történi. Ha a kard birtokosát ki nem híják, nála marad a kard; de ha a kihívást el nem fogadja, tartozik a kardot a kihívónak átadni; melly esetben, vagy pedig ha a kard birtokosa meghalna, a futtatás pénz nélkül megy végbe. Ha pedig a kihívást elfogadja, minden kihívó 30 aranyat teszen le, fele bánat. Az így egybegyült summa a nyertesé. A kardot birtokosa nem tartozik nyertes lovával védni. — *14. Eszterházy-kard. Most Liechtenstein August hg birtokában. Futhat magyarhoni minden m. és k.; 1 ang. mf. 3e. 80 ft.; 4e. 94 ft.; 5e. 100 ft.; 6e. 103 ft.; id. 105 ft. k. 2 fonttal kevesbet. A futás e kardért mindig a pesti verseny utolsó napján megy végbe. Melly ló e kardot elnyeri, legsebesb lónak ismértetik az esztendőben. A' kihívás a pályánap előtt 3 nappal történi. Ha a kard birtokosát ki nem híják, nála marad a kard, ha a kihívást el nem fogadja, tartozik a kardot a kihívónak átadni, melly esetben, vagy ha a kard birtokosa meghalna, a futtatás pénztétel nélkül megyen végbe. Ha pedig a kihívást elfogadja, minden kihívó egyegy lóért 20 aranyat teszen le, fele bánat. Az így egybegyüldő summa a nyertesé. — A kardot birtokosa nem tartozik nyertes lovával védni. —

Mindazon díjakra, mellyeknél külön bejelentési határidő nincs kikötve, **martius 31ig** szükséges a díj külön megnevezésével 's a ló tökéletes leírásával a bejelentést megtenni, bérmentes és recepisse melletti levélben illy cím alatt: „Versenyt illeto a' n. casinoban, Pesten.“ — Ezenkívül, minden futató tartozik pályára szánt lovat futás előtt 48 órával a' n. Casinoban levő ivre följegyezni vagy följegyeztetni, hogy így a napi versenyrend kinyomathassék. A napi versenyrenden föl nem jegyzett lovak azon napi díj-futásokban nem részesülhetnek, és ugyanott föl nem jegyzett versenyek is csak a följegyzettek után mehetnek véghez. — A lovak kora a közönséges évtől számittatik, úgy hogy például minden, 1841ben világra jött ló 1844ben mint 3e. jelenik meg, 's így tovább. — **Löversés:** junius 3, és 7én délelőtti 10 órakor a köztelen.

Spanyolország.

(Udvari hírek. Krisztina özvegy királyné spanyol határon.) Perpignanban Meer b. fogja az özvegy királynét üdvözölni, hol fényes tábort szemlélt tartandnak tiszteletére. Viluma marq. a' követségi hivatal végre mégis elfogadá 's legközelebb már Londonba fog utazni. Barcelona és Valencia nagy készülöket tesz az özvegy királyné elfogadtatására, ki alkalmasint február 29kén fogott az előbbi városba érkezni, mert 26kán Perpignanba érkezett, 's 28kán az éjszakát már Gerónában szándékozik töltetni. Az özvegy királyné leg-

nagyobb ellenségi is örvideni kezdnek már visszalér-
tén, azt híven, hogy az eddigi önkény helyébe legalább
rögtön szilárdabb kormányrendszer fog lépni. És erre
valóban nagy szükség van, mert jelenleg már Bilbao-
ban is elégtelenség jelei mutatkoznak, minek követ-
keztében e' helyen számos elfogatás történt. Alicante
és Cartagena folyvást makacsul ellenkeznek 's kemé-
nyen daczolnak a' kormány- pártiak tüzével. —

Anglia.

(Eljárás és munkásság a' felsőházban. Az
Irland miatti vita előleges eredménye.) Február
29kén teljes számmal gyült össze a' felsőház, 's néhány
pillanatig mély elmélkedésbe merültek a' peerek. Végre
hangosan szólott a' lordkancellár: „Campbell, nincs
Önök indítványa? „Campbell fejté rázza. Lordkan-
cellár: „Brougham, nincs Önök mondanivalója? „
Brougham szinte tagadólag rázza fejét. Erre a' nemes
lordok jót kaczagtak és haza takarodtak, 's fogadni
mernék, hogy mégis panaszkodni fognak a' tömérdek
munka miatt. — Az irlandi ügyben tartott hosszas
parliamenti vitából legalább annyi világos már, misze-
rint O'Connell ügye jelenleg jobb lábón áll, mint vala-
ha. Az egész ház nemcsak figyelemmel, hanem egy-
szersmind tisztelettel hallgatá O'Connell szavait. Eddig
állítást gúnyolni szokták, de most csakugyan a' mi-
nisterség is átlátta, hogy Irland képviselője áll előtte,
's elítélte daczára is tiszta fölfogással és rendület-
len hatalommal terjeszti elő a' társország sérelmeit.
Peel, rögtön utána beszélvén, leginkább csak azt tö-
rekvék megmutatni, hogy Irland nem örviden külön-
jólletnek azon időben, midőn még tulajdon parliamen-
tel birt vala. Ez azonban fölösleg volt, mert Anglia nem
adhat Irlandnak külön parlamentet, mivel ez multhatlanul
tökéletes elvást fogná maga után vonni; Anglia nem
engedheti, hogy elkülönzött birodalommal alakuljon e'
sziget, melly külellenséggel egyáltalában nem birna
daczolni, 's ha idegen hatalom alá jutna, mindenesetre
kapu gyanánt szolgálna, mellyen át szívében lehetne
megrendíteni Angliát. Józanul tehát csak azon föltétek

körül froghat az alkudozás, mik alatt Irland késznek
nyilatkoznék a' törvényhozási egység mellett továbbra
is megmaradni. O'Connell, ki a' viszonyokat minden-
esetre nagyon jól ismeri, szíve mélyében bizonyosan
nem kíván egyebet, 's reményli is, hogy e' tekintetben
idővel csakugyan megtörténendik a' szükséges közelítés.
Annyit legalább már most is kieszközlött, hogy a' bér-
lők 's földesurak közti viszonyok megjavittatnak, a' vá-
lasztási jog kiterjesztetik, 's a' katolikusok ezentul
több hivatalra fognak alkalmaztatni, mikről a' mult par-
liamenti ülés alatt még szólni is alig lehet. Ezt a' toryk
teszik. A' whigek ellenben még messzibbre sodortattak,
mert a' vallás ügyében is nagyrészt O'Connell mellett
nyilatkoztak, mi által jövőre nagy munkától fogják őt
megkímélni. E' szerint a' protestansok ezentul kény-
telenek lesznek csupán védelmi állapotba helyezkedni,
's mindig újabb megújabb áldozatokkal engesztelni meg
az irlandi pártot, hogy a' dolog végső szakadásra ne
kerüljön. Hogy illy viszonyok közt O'Connell alkalma-
sint elkerüldeni a' büntetést, az természetes. —

Francoziaország.

(A' ministerség ellen új vihar készül. Algéri ha-
dítv.) Alig szünet meg Tahiti ügye a' kedélyeket a'
követkamrában izgatni, 's már ismét új vihar van a' mi-
nisterség ellen készülöben. Az ellenzék tagjai ugyanis
minden módon elhitetni törekedtek a' néppel, mikép a'
parisi erősítvények nem külellenség visszatartóztatásá-
ra, hanem inkább a' parisi szabadelmű mozgalmak fé-
kezésire vannak sz a m i t v a. Ez állítás következtében
minden oldalról számos aláírással ellátott kérések
érkeznek a' követkamrához, mind az építések megszü-
ntetését sürgetők. Legközelebb vitatási szönyegre fog e'
fontos ügy kerülni. Ehhez járul még az is, miszerint
Guizot nem elégszik meg az egy millió frankkal, mi mult
évben titkos költségekre szavaztatott, hanem a' köze-
lebbi ülések egyikén másfél milliót fog követelni, mi bi-
zonyosan szinte zajos vitákat fog szülni. — Aumale hg.
e' nyáron a' déli Saharában fog táborozni, Marey tábor-

fő ellenben a' sivatag közepén iparkodandik a' gyar-
matositást előmozdítani. Abdelkader e' készülétek dac-
zára sem vesztí bátorságát, 's folyvást hatályosan mo-
zog, miből világos, hogy a' francziák hatalma Algírban
nincs még olly szilárdul megalapítva, mikép ők hinni és
hirdetni szeretik. —

Oroszország.

(Nagy hadkészületek a' cserkeszek ellen.) Fekete
tenger-melléki hírek szerint az egész orosz tenger-
part, különösen Szebasztopol és Odessa kikötők legna-
gyobb munkásságban vannak; jan. 25én áldatott meg a'
Kaukaszba távozó sereg. Jobb idő beálltával pedig
még tömérdek katonaság fog Kaukasz vidékire szál-
lítani; mert az idén Oroszország valamennyi délsza-
kon tanyázó erejét a' cserkeszek ellen fordítandja, mi-
hezképest legalább 200 ezer fegyv. orosz forduland a'
szegény hegylakók ellen. A' czár meg akarja kísérteni:
vajjon a' kis osztályháborúnak 's a' hegylakók gyöz-
hetlenségének nem lehetne e' egyetlenes csapás által végt
vetni. Mondják, ő fels. a' czár maga személyesen
vezérlendi a' nagy vállalatot (?) az e' hegységek közt
már tapasztalt katonai jelességeket maga körül gyűj-
tendvén össze. A' támadás Kubanból, fekete tengertől
's Daghestanból fog megindítani 's az oroszok teljes
győzelem reményével kecsgetetik magokat. Azonban a'
hegylakók sem csapdossák reggeltől nepeztig sarukon
a' legyct, hanem szintén sürögnek 's Konstantinápoly-
ban ügyviselőik által iparkodnak a' szükséges hadisze-
reket összevásároltatni. — A' lengyeleknek megenged-
tetik hazájokból Oroszországba átköltözni, ugy azon-
ban, hogy kiköltözési utlevelek mellett magoknak örök
lakásul bizonyos helyet's életmódot válasszanak. — A'
mult évi májusban kiadott legf. rendelethez képest a'
nyugati egyházmegyei kath. papság tartására évenként
egy millió ezüst rubel határoztatott, ezen összeg az ál-
landó statuskiadások közé számíttatván, ugy hogy, ha
ebből valami fenmaradna, az azon egyházmegyei al-
sőbb papság díjajutására fordíttassék.

É R T E S Í T Ő.

Örökvallás utján váltság ajánlat.

Kiváltságolt Dobsina bányavárosnak néhány év előtt a' t. Csetneki ura-
dalommal kezdett, földesuri birtoka 's hatósága iránti váltság-egyezkedésé,
leginkább a' közhaszonvételek aránytalan kulesa miatt nem sikerülhetvén, je-
lenleg a' bevégzett arányosítási per, tisztára hozott birtok, 's a' különvált dob-
sinai tek. közbirtokosságnak egyenkint is valóan felszámítható jövedelme, ezen
egyezkedést lehetővé teszi.

A' tek. közbirtokosok nagyobb száma 's különböző lakása, valamint az
egyenkint kötelezhető szavatosság miatt azonban illetén egyezkedés csupán
egyenkint történhetvén meg: Dobsina város és község nevében ezennel illető-
leg és tisztelettel közhírré tételik: hogy azon város, örökvallás utján keblé-
ben minden közbirtokot külön magány-egyezkedés által, egyenkint is magá-
hoz váltani ohajtva, — a' magányos-évdíjasok által örökre megállapítottan fi-
zetni szokott évdíjak, száztul hat forintjával számított tőkét ezüst pénzben, a'
közjövödelmek és mindenemű jogok váltságaul pedig minden arányosításheli
kulcs-forintért külön 80 ezüst forintot készpénzben lefizetni mindenkorra ajánl
kozik. — Midőn ezen soknemű magányos alku és számozkodás után végered-
vénykint föltett váltság 's örökvallási összeget ekként egyezkedhetési ohajtá-
sával közhírré teszi 's egyszersmind tisztelettel említi, hogy minden egyes örök-
bevallás ugyan e' várost általános felszabadulási céljához közelebb viszi, de
ennek távolabb jövedője jelenleg az örökvallásokat teendő városnak csupán
birtok és jövedelemszaporodást adand 's az egyenkint ígért örökvallási sommak
kamatja, az illető birtokrészek minden lehető jövedelmét sokszorososan mulja.

A' t. cz. dobsinai közbirtokos urak ezen szerint, — egyenkinti részbirto-
kaikra nézve is örök vallástételre megkérve, ha és a' mennyiben ezen vég-
ajánlás kívánataik és számításaiknak megfelelne, a' kölcsönös szerződés léte-
sítésére ezennel tisztelettel felhivatnak. Kelt 1844. mart. 2kán.

Rozsnyón:

Schmidt Ede m. k.
azon város felhatalmazott ügyésze

Dobsinán:

Gömör János m. k.
azon tisztelt bányaváros főjegyzője.

Erőszakos betörés.

Febr. 20kán éjjel, Pozsonyban „rózsa“ című vendéglőben erőszakos betörést
követett el **Szabó József**, t. ns Fehér megyei Pákozdt helységben született
helvét vallású, de f. é. jan. 31kén Győrött kath. vallású a' t. 26 éves — de valami-
vel öregebbnek látszó — legény, kinek ismertető jelei következők: Magas (gra-
nátos bő mértékű) deli termete; fekete sima haja, rövidre nyírbált fekete baju-
sa és ritkás állszakála; arczvonási rendesek, színe halvány, de beszéd közben
piroló, szemei nagyok 's feketék, szemöldökei erősek, ajkai deliek, fogai fehé-
rek, kezei sorsához képest rendkívül puhák, testtartása kissé előre hajló, mozgá-
si lassuk, szava jó hangú, magyarsága tiszta, mellette németül is, de törötten, 's
tótul beszél; írása meglehetősen 's későbbi vizsgálat által kisélt, hogy két bizo-
nyítványát tulajdon kezével írta; modora szelíd, képmutatása rendkívüli.

Az általa elrabolt tárgyak:

5 darab százfor. banknóta; 1 darab ötvenforintos; tíz- és ötforintos banknó-
tákból és ezüsthuzasokban mintegy 300 ft. e. p.; 30 darab kétforintos tallér; több-
féle koronás tallér 's új ezüst pénzek; mintegy 50 darab különemű aranypénzek,
közöttük 1 tiztalléros, 5 öttalléros, 3 huzfrankos, 1 dupla souveraine-d'or, 1 du-

pla Louis-d'or, 5 Napoleon-d'or, 1 Friedrichs-d'or, 4 császári négyaranyos 's több
kőrműeci, holland, spanyol, német, olasz, görög és más aranyok; 1 arany cilin-
der-óra ezüst vésett (ciselé) számlappal; 1 arany óra hasonló számlappal; 2 velen-
cei arany láncz, egyike igen hosszú; mintegy 21 darab gyémántos és más drá-
gákövi női gyűrű; 1 nehéz pészgyűrű carneollal, mellyen nemesi czimer; egyik
oldalán a' magyar dupla kereszt, folyók 's hegyek, a' másikon egy koronából fel-
ágaskodó egyszaru, melly színté a' czimer bombokán is sas-szárnyak közt szem-
lélhető; egy másik nagy pészgyűrű carneollal, mellyen egy göth E; 1 ar-
medaillon, melly minékét oldalról felnyílik; 1 arany szeműveg gyűrűvel; 1 ar. esat;
1 amethist-gyémántos broche; 1 granátos nagy kebltű 's 1 másik hasonló tű több-
nemű kövekből készült rózsá-koszorút képező; egy megaranyozott ezüst kereszt
dalmatin-kövekkel, mindket oldalán Krisztus képével; 1 amethist-gyémántos fűg-
göny (párja megtaláltatott) 's több pénzcsakó ügy gyöngyökből 's más kisebb-
nemű ékszerek. Egy sötétbarna salfián pugillaris, belül himzett gyászfűzzel, a'
másik oldalán pedig a' hit, remény és szeretet jelképeivel; többféle kis pénzcsak-
kók. Ruhánuemből egy barna téli kabát bársony gallérral, egy fekete frakk, egy
szürke köpeny nagy gallérú; mintegy hat posztó- 's egyéb téli nadrág; mintegy 12
bársony, és selyem szövött teli mellény; egy sötétkék nagy lyoni kasmir kendő
pálmakkal; nagyszámu női 's férfi mindennemű fehérruha, közte 18 finom, „Se-
rafine“ betűkkel és nemesi koronával kivarrott batizt zsebbevaló 's más mindenté-
le tárgyak. — Minthogy e' legény az eddig kinyomozottakból igen tapasztalt go-
nosztevőnek bizonyult, valószínű, hogy fenebb leirt külsejét lehetőleg megváltoz-
tatni, tán bajuszát és szakállát levettetni 'stb. fogja; sőt az is lehet, hogy törött né-
met beszéde csak tettetés volt, hogy szolgálóatának igen rövid ideje alatt mindent
jobbán kilesessen, 's miután mind liberáját, mind előbbi öltönyét 's fehér ruháját
hátrahagyván, finom ruhával, melly azonban kissé röviden álland neki, 's elég
pénzzel el van látva, hihetőleg könnyebb továbbjuthatás végett uri módon fog utaz-
ni. Utilevelet itt nem váltott, bizonyáglevelét pedig hátrahagyta.

Ki ezen rablót birói kézre keríti *kétszáz pengő forintot kap jutalmul*, melly
somma a' Hírnök szerkesztősége által kezéhez fog juttatni. Pozsonyban, február
24kén 1844.

Gőzhajótársaság.

A' es. kir. szabadítékú dunagőzhajózási
társaság évi közgyűlése szerdán, 1844.
febr. 20kán reggel 9 órakor menend
véghez Bécsben, a' hangászegyesület
teremében (unter den Tuchlauben) Nro
553). es. k. udv. biztos jelentésében.

A' szavazatos t. cz. részvényesek mel-
tőztassanak tehát belépi jegyeiket, a'
programmal együtt, mart 12kétől kezd-
ve a' gőzhajótársasági irodából (Bau-
markt 582) elvitetni Bécs, febr. 2kán
1844. A' es. kir. szab. első dunagőzhajó-
zási társaság igazgatósága. 3—3

Csöd hirdetés.

A' pesti nemz. casinónak pénztárnoki
hivatala, melly ezentul a' levéltárnoki-
val egyesítettü és szabad szállítás mellett
600 pgó forint évdíjjal fog összeköttet-
ni, megürülvén; ez olly végre hozatik
ezennel köztudomásra, hogy az érintett
hivatalokat elnyerni kívánók biztosítékul
leteendő 1000 pgó forint összeggel ellát-
va 's folyamodásaikat érkelcsiségük 's

képességükről szóló bizonyítványokkal
támogatva, magukat alulirt igazgató-
ságnál, hol e' hivatalok munkaköréről
bővebb értesülést veendnek, f. 1844dik
évi május 15ó napjaig jelentsek; itt e-
gyébiránt még az jegyeztek meg, mi-
szerint okvetlen szükséges, hogy az il-
lető folyamodók minden egyéb hivata-
loskodástul mentesek, következőleg olly
állásuk legyenek, hogy bármelly hiva-
talsbeli viszonyból eredhető akármelly
kötelezettség kizárólag, csupán a'
casino ügyeivel foglalkozhassanak. Pest,
febr. 6kán 1844. Hajnik Pál s. k. pesti
nemz. casinót igazgató. 3—3

Csöd kamarai spánságra.

Mármarosban Sugatagon a' kam.
spánság, melly évenkénti 150 fr. díjjal,
18 pozs. mérő buza, 21 pozs. máró zab 1
ölszéná, 150 font só, 10 öl tizfa, szabad
szállítás 's 100 fr. biztosítékkal van össze-
kapcsolva, megürült. Folyamodók, kik-
nek oláh nyelvben is jártasoknak kell
lenniök folyamodásaikkal a' mármarosi
kam. igazg. sághoz kell fordulniök, 3—3